Hoofdstuk 3

Rechtspraakoverzicht 2024-begin 2025

1. Tendensen

Wat waren in 2024 en begin 2025 de grote tendensen in de dossiers rond mensenhandel en mensensmokkel? De rechtspraakanalyse van deze editie is gebaseerd op de dossiers waarin Myria zich burgerlijke partij stelde, op de beslissingen die Myria ontving van de drie gespecialiseerde centra voor slachtoffers en op een aantal beslissingen die zijn meegedeeld door magistraten of andere partners.

Myria stelt eveneens drie beslissingen rond mensenhandel voor van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Tot slot heeft de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RvV) de vluchtelingenstatus toegekend aan twee vrouwen, een Kameroense en een Guinese, die slachtoffers waren van mensenhandel. Myria kaart die beslissingen aan op het einde van dit overzicht.

Sinds 2023 ontvangt Myria maar uitzonderlijk nog beslissingen van de gerechtelijke overheden. Dat omwille van de nieuwe privacywetgeving en de gedeeltelijke inwerkingtreding van de wet inzake het Centraal register voor de beslissingen van de rechterlijke orde.[360] Als er daarover in de toekomst akkoorden zouden worden gesloten, zou de effectieve werking van het Centraal register die leemte kunnen vullen. Het gebrek aan toegang tot een ruime waaier van beslissingen bemoeilijkt immers de analyse van de rechtspraak door Myria. Die analyse vormt een belangrijk instrument in het kader van zijn opdracht als nationaal rapporteur (evaluatie van het beleid inzake mensenhandel en mensensmokkel). Die laat namelijk toe een nauwkeurig beeld te krijgen van de tendensen in de rechtspraak, wat van een grote meerwaarde is voor de actoren die betrokken zijn bij de strijd tegen mensenhandel en mensensmokkel.

Myria heeft dit jaar maar kennisgenomen van 33 beslissingen[361], waaronder 21 Nederlandstalige en twaalf Franstalige[362]. De 26 meest interessante en relevante beslissingen worden hierna besproken.[363] Ze hebben betrekking op 25 dossiers die in de uiteenlopende rechtsgebieden van het land werden behandeld.[364]

Negentien van de beslissingen in deze selectie hebben betrekking op **mensenhandel** en zes op **mensensmokkel**.

Merk op dat het Openbaar Ministerie en het arbeidsauditoraat dit jaar **vervolgingen** hebben **ingesteld voor mensensmokkel (en niet voor mensenhandel)** terwijl er sprake was van economische uitbuiting in de sectoren van de bouw en carwashes. Deze beslissingen worden nader toegelicht in het deel gewijd aan economische uitbuiting.[365]

---

360 Wet van 16 oktober 2022 tot oprichting van het Centraal register voor de beslissingen van de rechterlijke orde en betreffende de bekendmaking van de vonnissen en tot wijziging van de assisenprocedure betreffende de wraking van de gezworenen, *BS*, 24 oktober 2022.

361 Myria heeft vorig jaar 43 beslissingen ontvangen, tegenover 100 beslissingen in 2023 en 107 beslissingen in 2022.

362 Het betreft beslissingen van de correctionele rechtbanken en de hoven van beroep. Myria heeft ook een arrest van het Hof van Cassatie ontvangen, dat nader wordt toegelicht: zie punt 2.3.6.

363 Voor meerdere zaken kwam de uitspraak in eerste aanleg al aan bod in vorige jaarverslagen.

364 Deze beslissingen worden ook gepubliceerd op de website van Myria (rechtspraak).

365 Zie hierover verder de punten 2.3.1. (bouw) en 2.3.4. (carwash): Corr. Namen, afdeling Namen, 14 februari 2024, 12e k. (bij verstek); Corr. Luik, afdeling Luik, 8 april 2024, 18e k. (beroep).

Negen geselecteerde beslissingen hebben betrekking op feiten van **seksuele uitbuiting**. Ze werden genomen in het rechtsgebied van de hoven van beroep van Antwerpen (afdeling Antwerpen en hof van beroep), Brussel (Brussel [Franstalig en Nederlandstalig]), Gent (hof van beroep) en Luik (hof van beroep).

Anders dan in vorige jaren heeft Myria maar één enkele beslissing geanalyseerd met betrekking tot seksuele uitbuiting door een **Nigeriaans** prostitutienetwerk, in een uitgebreid Brussels dossier waarbij de onderverhuur van vitrines aan Nigeriaanse vrouwen door contractuele sekswerkers (*Yemeshe*-systeem[366]) een belangrijke rol speelde.[367]

Een trend die Myria al vroeger heeft vastgesteld zet zich dit jaar door: meerdere beslissingen hebben betrekking op mensenhandel met het oog op de seksuele uitbuiting van slachtoffers uit **Latijns-Amerikaanse**[368] landen.

Enkele beslissingen hebben betrekking op de '***loverboy'*-methode**. Dit jaar gaan de dossiers over de uitbuiting van slachtoffers via drugsafhankelijkheid, met Belgische en Marokkaanse daders,[369] of over de uitbuiting van een Albanese vrouw door haar Albanese echtgenoot.[370] Myria heeft ook gewezen op het gebruik van die methode in een dossier rond Zuid-Amerikaanse meerderjarige jonge vrouwen.[371] Een beslissing in beroep heeft betrekking op een dossier dat vorig jaar al werd onderzocht, rond meerdere Roemeense slachtoffers in hotelkamers.[372]

Een dossier betrof een groot **escortbureau** waarbij meerdere vrouwen seksueel werden uitgebuit, met onder meer verscheidene Belgische slachtoffers.

Tien beslissingen over **economische uitbuiting** in uiteenlopende sectoren zijn geselecteerd en worden hierna voorgesteld per sector: bouw, horeca, huishoudelijk werk, carwashes, kapperszaken, bakkerijen en de vleesverwerkingsindustrie. Die beslissingen komen uit de rechtsgebieden van de hoven van beroep van Brussel (Brussel [Franstalig en Nederlandstalig] en hof van beroep), Gent (West-Vlaanderen [afdeling Brugge], Oost-Vlaanderen [afdelingen Gent en Dendermonde]) en Luik (afdelingen Luik en Namen).

Myria stelt vast dat om tot het besluit te komen dat er sprake is van arbeidsvoorwaarden die in strijd zijn met de menselijke waardigheid – een bestanddeel van mensenhandel – de rechters rekening hebben gehouden met uiteenlopende elementen zoals de arbeidsvoorwaarden en -omgeving (buitensporige werkuren, overdreven lage lonen, geen rustdagen), huisvesting in slechte omstandigheden, onder diverse voorwendselen inhouden van loon en afhankelijkheid van de werkgever.

In 2024 werd een Franstalige beslissing rond **gedwongen criminaliteit** genomen. Ze had betrekking op een zaak van sentimentele oplichting met valse profielen op het internet. Het slachtoffer was een model dat fictieve personages een reëel en geloofwaardig bestaan gaf.[373]

Zes van de geselecteerde beslissingen rond **mensensmokkel** werden genomen in het rechtsgebied van de hoven van beroep van Gent (West-Vlaanderen [afdeling Brugge] en hof van beroep), Antwerpen (afdeling Antwerpen), Brussel (Franstalig Brussel) en Luik (afdeling Namen en hof van beroep). Sinds vorig jaar ontvangt Myria een kleiner aantal beslissingen over mensensmokkel, om de al genoemde redenen.

---

366 Dat is een systeem waarbij de contractuele sekswerker toestemming geeft aan een ander meisje om er zich te prostitueren, en waarbij de opbrengsten onder hen twee worden verdeeld.

367 Zie verder punt 2.2.1.: Corr. Brussel Nederlandstalig, 20 december 2024, k. 23N (beroep). De tweede beslissing wordt in dit verslag niet toegelicht: Corr. West-Vlaanderen, afdeling Brugge, 7 februari 2024, k. B17 (definitief).

368 Zie ook de focus van het vorige jaarverslag: Myria, *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2024, Sekswerk uit Latijns-Amerika, een carrousel met risico's*, pp. 9-48.

369 Zie verder punt 2.2.3.: Corr. Antwerpen, afdeling Antwerpen, 9 april 2024, k. AC10 (verzet en beroep).

370 Zie verder punt 2.2.3.: Corr. Brussel Franstalig, 31 oktober 2024, 47e k. (bij verstek).

371 Corr. Luik, afdeling Luik, 22 november 2023, 19e k. (beroep): Myria, *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2024, Sekswerk uit Latijns-Amerika, een carrousel met risico's*, p. 107 en de website van Myria (rechtspraak); zie verder punt 2.2.2.: Luik, 26 november 2024, 18e k.

372 Corr. West-Vlaanderen, afdeling Brugge, 10 mei 2023, k. B17 (beroep). Zie Myria, *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2024, Sekswerk uit Latijns-Amerika, een carrousel met risico's*, p. 108 en de website van Myria (rechtspraak); zie verder punt 2.2.3.: Gent, 26 april 2024, 10e k.

373 Zie verder punt 2.4.: Corr. Luxemburg, afdeling Aarlen, 8 april 2024, 14e k. (beroep).

Bij mensensmokkel gaat het vaak om **goed gestructureerde of zelfs criminele organisaties**. Op basis van de ontvangen beslissingen blijkt dat die organisaties soms samenwerken met andere nationaliteiten. Dat is met name het geval in een dossier dat in beroep werd behandeld in Luik over een omvangrijke internationale smokkeloperatie via bedrijfsvoertuigen, wagens en bestelwagens.[374] Een ander dossier heeft betrekking op de Belgische *filière* van een Vietnamese internationale criminele organisatie.[375]

In een grote zaak werden meerdere beklaagden vervolgd voor mensensmokkel van **Afghaanse** jongemannen en jongens vanuit Afghanistan naar Europa die zowel op de smokkelroute als bij aankomst op hun eindbestemming het slachtoffer werden van geweld en seksueel misbruik.[376]

De ontvangen rechtspraak geeft daarnaast meer inzicht in dossiers rond de "**logistiek**" van bootjes, waarbij nautisch materiaal vanuit het buitenland via België naar Frankrijk wordt vervoerd met het oog op mensensmokkel over de Noordzee.

Een zaak ging over grootschalige mensensmokkel van Pakistaanse mannen via **schijnhuwelijken** die in Portugal werden gesloten met voornamelijk Portugese vrouwen. De slachtoffers werden tegelijkertijd via schuldbinding economisch uitgebuit. De beklaagden werden wel alleen vervolgd voor mensensmokkel.[377]

Tot slot was er een dossier waarin een Belgische vrouwelijke beklaagde die werd vervolgd voor mensensmokkel in het kader van frauduleuze **adopties** van meerdere Congolese kinderen door Belgische adoptieouders voor die tenlastelegging werd vrijgesproken.[378]

2. Mensenhandel

2.1. Europees Hof voor de Rechten van de Mens

In 2024 heeft het Hof twee opmerkelijke arresten geveld waarin het herinnert aan de positieve verplichting van nationale overheden om een effectief onderzoek te voeren inzake mensenhandel en de verantwoordelijken te vervolgen en te bestraffen, overeenkomstig artikel 4 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (verbod van slavernij en dwangarbeid).[379] Een derde arrest betreft overigens ook de verplichting om slachtoffers te beschermen.

2.1.1. Zaak T.V. t. Spanje, 10 oktober 2024

Verplichting om ernstige aantijgingen van mensenhandel te onderzoeken

Dit eerste arrest heeft betrekking op het onderzoek door de Spaanse autoriteiten na ernstige aantijgingen door een Nigeriaanse vrouw die in 2011 klacht had ingediend wegens mensenhandel en seksuele uitbuiting.[380]

De verzoekster verklaarde in 2003 in Nigeria geronseld te zijn door een kennis van de familie. Ze was toen veertien jaar. Die persoon zou haar 70.000 euro hebben voorgeschoten om haar via Parijs naar Spanje te laten reizen, met een vals paspoort van een meerderjarige persoon, en zou haar niet hebben ingelicht over de aard van het werk dat zij zou moeten verrichten. Bij aankomst in Spanje zou de kennis haar naar een huis in het zuidoosten van Sevilla hebben gebracht en haar hebben gedwongen om zich te prostitueren teneinde haar schuld af te betalen. De kennis zou haar samen met haar partner al haar geld hebben afgenomen en haar doorlopend hebben gecontroleerd en bewaakt. Ze zou haar hebben bedreigd, meer bepaald met voodoopraktijken, zodat zij de feiten niet zou aangeven. De verzoekster zou in 2007 erin geslaagd zijn om te ontsnappen en zou daarna binnen verscheidene Spaanse regio's in de prostitutie hebben gewerkt. In 2010 kreeg zij hulp van een ngo die

374 Corr. Luik, afdeling Luik, 13 december 2023, k. 19*bis* (beroep): Myria, *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2024, Sekswerk uit Latijns-Amerika, een carrousel met risico's*, p. 122 en de website van Myria (rechtspraak); zie verder punt 3.1.: Luik, 5 december 2024, 6e k.

375 Zie verder punt 3.3.: Corr. Brussel Franstalig, 16 januari 2025, 47e k. (beroep en verzet).

376 Zie verder punt 3.2.: Corr. Antwerpen, afdeling Antwerpen, 27 november 2024, k. AC10 (beroep en verzet).

377 Zie verder punt 3.5.: Corr. West-Vlaanderen, afdeling Brugge, 5 juni 2024, k. B17 (beroep).

378 Zie verder punt 3.6.: Corr. Namen, afdeling Namen, 10 oktober 2024, 12e k. (beroep).

379 Myria vat deze beslissingen hieronder samen en verwijst naar het verklarende commentaar van het Centre Charles de Visscher over dit thema. Het betreft het onderzoeksinstituut voor internationaal en Europees recht van de UCLouvain. Zie J.-P. Jacques, "Les obligations positives à charge des États en matière de traite des êtres humains au regard de l'article 4 de la Convention européenne des droits de l'homme", *Centre Charles de Visscher*, 29 januari 2025, beschikbaar op EHRM 10 oktober 2024, *T.V. t. Spanje*, verzoekschrift nr. 22512/21 en EHRM 24 oktober 2024, *B.B t. Slovakije*, verzoekschrift nr. 48587/21 | Université catholique de Louvain.

380 EHRM, *arrest T.V. t. Spanje*, 10 oktober 2024, verzoekschrift nr. 22512/21.

een woning en gezondheidszorg voor haar regelde en haar aanmoedigde om klacht in te dienen. Na de opening van het onderzoek kreeg ze het statuut van beschermde getuige.

De GRETA[381] en het AIRE Centre[382] kregen de toelating om als tussenkomende derden op te treden in de procedure voor het Hof. Het Hof meende dat de aantijgingen van de verzoekster gedetailleerd en coherent waren; ze hield haar versie van de feiten tijdens de hele procedure vol. Volgens het Hof vallen de feiten onder de *modus operandi* die Nigeriaanse mensenhandelaars in het algemeen gebruiken. De verzoekster bevond zich ook in een uiterst kwetsbare situatie, de Spaanse autoriteiten beschouwden haar altijd als een slachtoffer van mensenhandel. Het Hof wees evenwel op het ontbreken van maatregelen tijdens de twee eerste jaren van het onderzoek. Het benadrukte ook dat de meest elementaire maatregelen, zoals het verhoor van de zaakvoerders van de clubs waar de verzoekster verklaarde te hebben gewerkt, of de identificatie van de vermoedelijke mensenhandelaars, pas bijzonder laat na de start van het onderzoek werden genomen. De politie zou niet de nodige zorgvuldigheid aan de dag hebben gelegd en niet alle evidente onderzoekssporen hebben gevolgd. Wat de Spaanse rechtbanken betreft, meende het Hof dat de beslissingen om de zaak zonder gevolg te klasseren oppervlakkig waren, onvoldoende gemotiveerd en gebaseerd op veronderstellingen waarover er geen uitleg werd gegeven.

Het Hof besloot dat artikel 4 van het Verdrag geschonden was, overwegende dat de Spaanse autoriteiten niet hadden voldaan aan hun verplichting om ernstige aantijgingen inzake mensenhandel te onderzoeken, met verwoestende gevolgen voor de verzoekster. Spanje werd ertoe veroordeeld om 15.000 euro morele schadevergoeding te betalen aan de verzoekster.

2.1.2. Zaak B.B. t. Slovakije, 24 oktober 2024

Verplichting om aantijgingen van mensenhandel te onderzoeken en de verantwoordelijken te vervolgen en te bestraffen

Deze zaak heeft betrekking op een gebrek aan onderzoek naar mensenhandel met als slachtoffer een Slovaakse vrouw met de Roma-etnie, door de Slovaakse autoriteiten.[383]

De verzoekster had verklaard dat zij zich een jaar lang in het Verenigd Koninkrijk had geprostitueerd en huishoudelijk werk had uitgevoerd voor rekening van een persoon aan wie zij al haar inkomsten overhandigde. De verzoekster werd in het Verenigd Koninkrijk opgevangen door het Leger des Heils en keerde uiteindelijk in 2012 naar Slovakije terug, via een steun- en beschermingsprogramma voor slachtoffers van mensenhandel. Ze werd er als slachtoffer van mensenhandel geregistreerd bij een liefdadigheidsorganisatie. De Slovaakse politiediensten behandelden de feiten tijdens het onderzoek evenwel als pooierschap en niet als mensenhandel, ondanks een rapport van de Britse autoriteiten waarin er feiten van mensenhandel waren vastgesteld, en ondanks de informatie die de liefdadigheidsorganisatie verstrekte over de omstandigheden van de uitbuiting van de verzoekster. De uitbuiter werd ook uitsluitend op basis van die tenlastelegging door het parket vervolgd en door de Slovaakse rechtbanken veroordeeld.

Het Hof meende dat er uit de omstandigheden in kwestie redelijkerwijs kon worden afgeleid dat de verzoekster een slachtoffer van mensenhandel was. Het Hof hield rekening met haar kwetsbaarheid en het misbruik waarvan ze het slachtoffer was geweest, waarbij het zich met name op haar verklaringen baseerde. Volgens de verzoekster had de uitbuiter haar overbrenging naar het Verenigd Koninkrijk in 2010 georganiseerd met het oog op haar prostitutie, waarmee ze had ingestemd uit angst om opnieuw dakloos te worden. Het Hof merkte ook op dat de vervolging betrekking had op het misdrijf van pooierschap – en niet van mensenhandel – dat minder zwaar wordt bestraft dan mensenhandel. Bovendien benadrukte het Hof de duur van het proces en het verzuim van de Slovaakse autoriteiten om personen uit de omgeving van de verzoekster te verhoren, of andere getuigen die haar verklaringen konden bevestigen. Tot slot herinnerde het Hof eraan dat Slovakije in het algemeen al kritiek had gekregen op de uitgesproken straffen voor mensenhandel, die als te mild werden beschouwd en afbreuk deden aan het afschrikkende effect, aan de veiligheid en de doeltreffendheid van de inspanningen in de strijd tegen mensenhandel.

Het Hof besloot dat artikel 4 van het Verdrag was geschonden, vanuit de mening dat de Slovaakse autoriteiten de aantijgingen van mensenhandel bewust niet hadden onderzocht en niet hadden voldaan aan hun plicht om een behoorlijk onderzoek te openen en te voeren om de feiten vast te stellen en de verantwoordelijken te identificeren en te bestraffen.

381 Group of Experts on Action against Trafficking in Human Beings van de Raad van Europa.
382 Advice on Individual Rights in Europe.
383 EHRM, *Zaak B.B. t. Slovakije*, 24 oktober 2024, verzoekschrift nr. 48587/21.

Slovakije werd veroordeeld om 26.000 euro morele schadevergoeding te betalen aan de verzoekster.

2.1.3. Zaak I.C. t. Republiek Moldavië, 27 februari 2025

Verplichting om aantijgingen van mensenhandel of uitbuiting te onderzoeken en maatregelen te nemen voor de bescherming van een persoon die een reëel of onmiddellijk risico loopt om het slachtoffer van die misdrijven te worden

In 2025 velde het Hof een arrest dat eveneens betrekking had op het verzuim om aantijgingen van mensenhandel of uitbuiting te onderzoeken, nu door de Moldavische autoriteiten, en op het ontbreken van maatregelen voor de bescherming van een persoon die een reëel of onmiddellijk risico loopt om het slachtoffer van die misdrijven te worden.[384]

De verzoekster was een Moldavische vrouw met een verstandelijke beperking. Ze was bij haar geboorte afgestaan en had altijd onder de hoede van de staat gestaan, met name in een neuropsychiatrische instelling, tot zij in 2013 door een echtpaar werd geworven om op hun boerderij te werken. Vijf jaar later was ze gevlucht en had zij met de hulp van een ngo voor personen met een beperking klacht ingediend tegen het echtpaar wegens uitbuiting en het nalaten om haar werk te betalen, en ook wegens verkrachtingen en seksueel misbruik door de man van het echtpaar. Ze zou dreigementen hebben gekregen dat zij zou worden weggestuurd als ze haar geld eiste, en zou herhaaldelijk van de boerderij weggelopen zijn, om vervolgens terug te keren wegens de kou, de honger en het feit dat ze nergens heen kon. Haar advocaat had de politie gevraagd om een onderzoek naar mensenhandel te voeren.

De Moldavische rechtbanken hadden het echtpaar evenwel vrijgesproken voor de tenlastelegging van mensenhandel, vanuit de mening dat het slachtoffer vrij was om de boerderij te verlaten en dat niets bewees dat zij was bedreigd of gedwongen om er te werken of dat zij seksueel was misbruikt. Het geschil over haar loon werd als burgerlijk en niet strafrechtelijk beschouwd.

De GRETA en het AIRE Centre kregen de toelating om als tussenkomende derden op te treden in de procedure voor het Hof. Het Hof benadrukte dat er niet werd betwist dat de geldende Moldavische wetten op het verbod van mensenhandel, slavernij, dwangarbeid of seksueel geweld toereikend zouden zijn. Het besloot wel dat artikel 4 van het Verdrag was geschonden, aangezien de Moldavische rechtsregels inzake het einde van de hoede door de staat voor personen met een verstandelijke beperking en zonder handelingsbekwaamheid, en het Moldavische beleid van "dehospitalisatie" geen doeltreffende bescherming tegen mensenhandel of uitbuiting mogelijk maakten. Het Hof hield rekening met het ontbreken van een risicobeoordeling, van steun en opvolging na de plaatsing van de verzoekster op de boerderij, terwijl het echtpaar aan de neuropsychiatrische instelling te kennen had gegeven dat het zowel een werkkracht zocht als een partner voor een van zijn werknemers, wat de autoriteiten had moeten alarmeren. Het Hof herinnerde er ook aan dat de verzoekster deel uitmaakte van een groep die risico loopt op misbruik, vanwege haar beperking, haar geslacht en het feit dat ze onder de hoede van de staat stond. Het besloot dat de autoriteiten niet hadden voldaan aan hun plicht om maatregelen te nemen voor de bescherming van een persoon die een reëel of onmiddellijk risico loopt om het slachtoffer van mensenhandel of uitbuiting te worden.

De schending van artikel 4 vloeide ook voort uit het verzuim van de verplichting om een onderzoek te voeren na aantijgingen van uitbuiting door werk en mensenhandel, gestaafd door een begin van bewijs.[385] Volgens het Hof vertoonde het onderzoek door het parket veel lacunes, waaronder het verzuim om bepaalde evidente onderzoekssporen te volgen, met name inzake de rol van de administratie bij de plaatsing van de verzoekster of het verzuim van de sociale diensten om haar verder op te volgen. Bovendien meende het Hof dat men het onderzoek ook vanuit de invalshoek van slavernij of dwangarbeid had moeten voeren, misdrijven die verschillen van mensenhandel en uitbuiting.

Het Hof besloot eveneens dat artikel 3 van het Verdrag was geschonden (verbod op onmenselijke en vernederende behandelingen) en artikel 8 (recht op eerbiediging van het privé- en gezinsleven), namelijk door het verzuim van de verplichting om de strafrechtelijke bepalingen tegen verkrachting en seksueel misbruik toe te passen, zowel op zichzelf als uit het perspectief van mensenhandel, door middel van onderzoek en effectieve vervolging. Het meende dat de autoriteiten in hun beoordeling van de geloofwaardigheid van de verzoekster onvoldoende rekening hadden gehouden met haar kwetsbaarheid en context.[386]

---

384 EHRM, *arrest I.C. t. Republiek Moldavië*, 27 februari 2025, verzoekschrift nr. 36436/22.

385 Getuigen hadden bevestigd dat zij de verzoekster op de boerderij hadden zien werken en de arbeidsinspectie had bevestigd dat het werk niet was aangegeven.

386 Het Hof meende dat haar beschrijving van de seksuele betrekkingen gedetailleerd en coherent was. Bovendien hadden de Moldavische rechtbanken geen rekening gehouden met de verklaringen van een psychologe, die aangaf dat "(...) de verzoekster in staat was om de realiteit weer te geven zoals ze was, zonder overdrijving of fantasie, en dat zij getraumatiseerd was", overwegende dat het "persoonlijke conclusies" betrof. De rechtbanken hadden veeleer geloof gehecht aan verklaringen van getuigen die de verzoekster volgens het Hof nochtans nauwelijks hadden gekend.

Tot slot besloot het Hof dat er sprake was van een schending van artikel 14 van het Verdrag (verbod op discriminatie), gecombineerd met de al vernoemde artikelen, aangezien "(...) de autoriteiten duidelijk een discriminerende houding tegenover het slachtoffer hadden, als vrouw met een verstandelijke beperking", en dat er geen rekening werd gehouden met de overlappende elementen van kwetsbaarheid, door niet in redelijke procedurele aanpassingen te voorzien om het recht te doen gelden. De Republiek Moldavië werd veroordeeld tot de betaling van 35.000 euro morele schadevergoeding aan de verzoekster.

2.2. Seksuele uitbuiting

2.2.1. Nigeriaanse netwerken

Uitbuiting van jonge Nigeriaanse vrouwen georganiseerd door West-Afrikaanse mannen en Nigeriaanse contractuele sekswerkers via het *Yemeshe*-systeem

In dit omvangrijke dossier dat werd behandeld in een **vonnis van 20 december 2024** door de **Nederlandstalige correctionele rechtbank van Brussel**[387] werden er in totaal 27 beklaagden vervolgd. De drie mannelijke en 24 vrouwelijke beklaagden waren van Nigeriaanse, Ghanese, Togolese, Sierra Leoonse, Liberiaanse en Belgische origine, van wie meerdere personen de Belgische, de Nederlandse, de Franse, de Griekse of de Italiaanse nationaliteit hadden. Negen beklaagden – twee mannen en zeven vrouwen – werden vervolgd voor mensenhandel met het oog op seksuele uitbuiting met verzwarende omstandigheden. Naast mensenhandel werden de beklaagden eveneens vervolgd voor pooierschap, het bezitten en verwerven van beelden van seksueel misbruik van minderjarigen, het vervaardigen en verspreiden van inhoud van extreem pornografische of gewelddadige aard, valsheid in geschrifte en mondelinge bedreigingen.

De feiten speelden zich af binnen het Brusselse prostitutiemilieu in de wijk aan het Noordstation tussen 2017 en 2023. De federale gerechtelijke politie (FGP) voert in deze wijk vaak controles uit om de nieuwe jonge vrouwen te identificeren en te voorkomen dat zij het slachtoffer zouden worden van mensenhandel en seksuele uitbuiting. In het kader van deze controles kon de politie, vooral sinds de COVID-19-crisis, de toename vaststellen van de aantallen Nigeriaanse vrouwen uit Italië en Frankrijk. De vrouwen, die vaak in het bezit waren van (tijdelijke) Italiaanse en Franse identiteitsdocumenten, werden tewerkgesteld in bars en in vitrines. Vaak reisden die vrouwen op en af tussen Italië en België en verbleven zij voor korte periodes in België om in de prostitutie te werken. Het viel de politie daarnaast op dat niet de contractuele uitbaatsters in de vitrines stonden maar de nieuwe meisjes, zonder of met valse huurcontracten.

Uit het onderzoek bleek dat de mannelijke hoofdbeklaagden de nieuwe meisjes naar België lieten overkomen en hun een plaats in een vitrine toewezen. De vitrines werden uitgebaat door de contractuele uitbaatsters die de vitrines huurden van de pandeigenaren en onderverhuurden via het *Yemeshe*-systeem aan overdreven hoge huurprijzen. De contractuele uitbaatsters hadden de controle over de vitrines en zorgden voor de betaling van de huur aan de pandeigenaren. Aan de jonge vrouwen werd er gezegd dat ze de Belgische nationaliteit moesten hebben om de vitrines te huren. Alleen de oudere Ghanese en Nigeriaanse vrouwen die de Belgische nationaliteit hadden konden dus zogezegd de vitrines rechtstreeks huren van de eigenaren en hadden zo het monopolie op de verhuur van de vitrines.

Via het *Yemeshe*-systeem[388] moesten de meisjes minstens de helft van hun opbrengsten afgeven. Zij betaalden bijzonder hoge huurprijzen, vaak meer dan 1.000 euro per week (een weekenddag kostte meer dan een weekdag) aan de uitbaatsters, wat neerkwam op bedragen tussen 4.000 euro en 6.000 euro per maand. In de meeste vitrines werkten er twee vrouwen, één overdag en één 's nachts zodat de uitbaatsters twee keer geld konden innen. De meisjes stonden onder druk om hoge huurbedragen te betalen. Op slechte dagen ging het grootste deel van hun inkomsten naar de uitbaatsters. Ze stonden eveneens onder druk om 'dubieuze' klanten te ontvangen, kwestie van die hoge bedragen te kunnen betalen. Als een meisje niet betaalde of indien de uitbaatsters niet tevreden waren, dan werd ze op straat gezet en vervangen door een ander meisje. Zij werd daarbij zwartgemaakt in de gemeenschap, zodat ze nergens meer kon werken.

De vrouwelijke beklaagden, die onder meer gekend waren als "Mama *Yemeshe*" en "Mama Ghana", waakten over hun vitrines en waren er geregeld aanwezig om de meisjes te controleren. Bedreigingen en geweld werden daarbij niet geschuwd. Zo had een van deze vrouwelijke beklaagden een meisje dat op een bepaald moment

387 Corr. Brussel Nederlandstalig, 20 december 2024, k. 23N (beroep).
388 Zie hierboven voetnoot 366.

toch rechtstreeks bij een pandeigenaar huurde met voodoo bedreigd en zelfs gedreigd dat zij haar zoon in Nigeria zou laten vermoorden. Ze zou iemand sturen om de vitrine te vernielen en het meisje in elkaar te slaan. Om haar dreigementen kracht bij te zetten, stuurde ze video's van extreme mishandelingen van vrouwen.

De mannelijke beklaagden ontvingen geld voor de organisatie van de vitrines, zowel van de uitbaatsters als van de jonge vrouwen. De eerste beklaagde was de persoon die de bezetting van de vitrines en bars regelde en controleerde. Hij wees de meisjes een plaats toe en wist welke vitrines er vrij waren. Hij fungeerde eigenlijk als een tussenpersoon tussen de contractuele uitbaatsters en de meisjes. Zijn naam circuleerde in het milieu. Meisjes uit Italië contacteerden hem om te weten hoe zij in België konden werken en om een verblijf- en werkplaats te regelen. Ook had hij meisjes vanuit Nigeria laten overkomen naar Brussel om ze aan het werk te zetten in bars. Meerdere meisjes verklaarden tijdens het onderzoek dat ze ook seks moesten hebben met hem in ruil voor een plaats in een vitrine en omdat hij hen moest "uittesten". Daarnaast vroeg hij geld zodat ze hun plaats in een vitrine konden behouden.

Ook de tweede beklaagde organiseerde tegen betaling de tewerkstelling van de vrouwen in het prostitutiekwartier. Daarnaast konden de vrouwen voor allerlei zaken bij hem terecht en verkocht hij werkkleding.

De rechtbank beoordeelde de feiten als mensenhandel en oordeelde dat de slachtoffers zich duidelijk in een sociaal kwetsbare positie bevonden. De veelal jonge Nigeriaanse vrouwen – die in onwettig verblijf waren of in een precaire verblijfssituatie in Italië en Frankrijk zaten – werden naar België gehaald. Ze werkten in de prostitutie om hun familie in het thuisland te onderhouden. Bij gebrek aan verblijfspapieren hadden deze vrouwen vaak geen andere keuze dan in de prostitutie te werken. Zodra zij in België waren, werden zij in erbarmelijke omstandigheden gehuisvest en tewerkgesteld. Ze werkten in een bijzonder vuile omgeving, gedurende lange dagen zonder vrijaf te krijgen. Zij mochten geen klanten weigeren en werden vaak blootgesteld aan verbaal en fysiek geweld door de klanten. De tewerkstelling was volgens de rechtbank dan ook mensonterend.

Volgens de rechtbank onderscheidt mensenhandel zich van pooierschap omdat het fenomeen wordt gekenmerkt door de uitbuiting van de slachtoffers in mensonterende omstandigheden en door het uitoefenen van een bijzondere vorm van controle over de slachtoffers. De jonge vrouwen moesten verslag uitbrengen over het aantal klanten en hun verdiensten. Verdienden zij niet genoeg, dan werden ze vervangen door andere meisjes. Vaak verbleef er een oudere vrouw in de vitrines om de jongere vrouwen te controleren. De vrouwen werden geregeld bedreigd met voodoo en represailles in het thuisland. De rechtbank meende dat de vrouwen dus aan een verregaande controle werden onderworpen.

De rechtbank onderzocht de feiten ook in het licht van de wet van 21 maart 2022 houdende de wijziging van het Strafwetboek met betrekking tot het seksueel strafrecht.

De rechtbank beoordeelde of er sprake was van pooierschap, namelijk hetzij het organiseren van prostitutie met het oog op het bekomen van een economisch voordeel hetzij het bevorderen, aanzetten, aanmoedigen of faciliteren van prostitutie met als doel het rechtstreeks of onrechtstreeks bekomen van een abnormaal economisch voordeel. Uit het onderzoek bleek dat de mannelijke beklaagden de tewerkstelling van jonge vrouwen in vitrines organiseerden en daarvoor zowel van de vrouwen als van de uitbaatsters een vergoeding kregen. Sommige beklaagden ontvingen eveneens seksuele prestaties in ruil voor een plaats in de vitrines. De vrouwen moesten minstens de helft van hun verdiensten afstaan aan de contractuele uitbaatsters (tussen 4.000 euro en 6.000 euro per maand), een bedrag dat de werkelijke huurprijzen ruim oversteeg. Volgens de rechtbank stond het vast dat daarmee een vorm van prostitutie werd georganiseerd met als doel het verwerven van een (abnormaal) economisch voordeel ten koste van jonge vrouwen in een kwetsbare positie.

Enkele beklaagden werden vrijgesproken voor pooierschap en organisatie van prostitutie. In een geval ging het om een Belgische contractuele uitbaatster die rechtstreeks werkte met Nigeriaanse meisjes. Uit het dossier bleek dat de meisjes aan haar veel lagere bedragen moesten geven dan aan de andere uitbaatsters.

De rechtbank hield bij de straftoemeting rekening met het feit dat veel contractuele uitbaatsters zelf als gewezen sekswerkers gedurende lange tijd in een systeem van uitbuiting waren tewerkgesteld en dat zij dus ook al die tijd in een maatschappelijk kwetsbare, onzekere en zelfs gevaarlijke situatie hadden gewerkt, wat gedurende een langere periode werd gedoogd. Volgens de rechtbank mag zoiets uiteraard geen aanleiding geven tot misbruik van een jongere generatie maar mogelijk heeft dat geleid tot een ernstige normvervaging bij de beklaagden.

Voor de twee mannelijke hoofdbeklaagden werden de feiten van mensenhandel bewezen geacht, net

als de andere feiten. Zij werden veroordeeld tot gevangenisstraffen van vijf jaar en zes jaar en tot geldboetes van 8.000 euro en 24.000 euro. Ook voor de zeven contractuele uitbaatsters stonden de feiten van mensenhandel vast. Zij werden veroordeeld tot gevangenisstraffen van vijf jaar (met uitstel over drie jaar voor het deel dat de voorlopige hechtenis te boven ging) en geldboetes tussen 24.000 euro en 64.000 euro. Ze werden allen voor tien jaar ontzet uit hun rechten.

Er werden grote geldsommen verbeurdverklaard.

Vier slachtoffers, vrouwen met de Nigeriaanse nationaliteit, en Myria stelden zich burgerlijke partij. De slachtoffers kregen morele schadevergoedingen tussen 750 euro en 3.000 euro en materiële schadevergoedingen tussen 1.950 euro en 16.500 euro. Myria kreeg een schadevergoeding van een symbolische euro.

Drie beklaagden werden bij verstek veroordeeld.

2.2.2. Latijns-Amerikaanse slachtoffers

Meerdere zaken hebben betrekking op slachtoffers afkomstig uit Latijns-Amerika.[389] In een van die dossiers werden de beklaagden vervolgd voor zowel mensenhandel met het oog op seksuele uitbuiting als mensenhandel met het oog op economische uitbuiting van Latijns-Amerikaanse en Oekraïense slachtoffers in de schoonmaaksector. Een ander dossier heeft betrekking op het gebruik van de '*loverboy*'-methode. Ook werd er een interessante beslissing genomen met betrekking tot een escortbureau.

Seksuele en economische uitbuiting binnen de schoonmaaksector met slachtoffers uit Latijns-Amerika

Het **hof van beroep van Antwerpen** boog zich in een **arrest van 5 december 2024**[390] over een dossier rond mensenhandel met meerdere slachtoffers uit Latijns-Amerika.

Twee beklaagden met de Nederlandse nationaliteit – die een koppel vormden – werden vervolgd voor mensenhandel met het oog op seksuele uitbuiting met verzwarende omstandigheden ten aanzien van vier slachtoffers, en ook voor pooierschap. Daarnaast werden de twee beklaagden en hun Belgische vennootschap vervolgd voor mensenhandel met het oog op economische uitbuiting ten aanzien van een tiental slachtoffers in de periode 2021-2022. De slachtoffers waren afkomstig uit Latijns-Amerika (voornamelijk uit Venezuela) en Oekraïne. Een slachtoffer van zowel economische als seksuele uitbuiting had zich burgerlijke partij gesteld.

Voor de feiten van seksuele uitbuiting haalden de beklaagden vrouwen uit Spanje en Venezuela naar Nederland en België om hen in de prostitutie te laten werken. Ze regelden appartementen en huisjes in vakantieparken. De vrouwen betaalden wekelijks huur en andere kosten aan de beklaagden en moesten een groot deel van hun inkomsten afgeven. De beklaagden haalden het geld dagelijks op en controleerden de vrouwen via camera's.

Voor de feiten van economische uitbuiting in de schoonmaaksector hadden de beklaagden met hun Belgische vennootschap een constructie opgezet waarbij die vennootschap, de derde beklaagde, instond voor het personeel dat in onderaanneming werkte voor een ander poetsbedrijf. Ze stelden onder meer twee Oekraïense werknemers tewerk die in de tuin in een container woonden. Twee slachtoffers uit Venezuela verbleven op een zolderkamer bij de beklaagden. Ze werden niet (tijdig) betaald voor hun werk en hun identiteitsdocumenten werden afgenomen.

In eerste aanleg had de **correctionele rechtbank van Hasselt** de beklaagden in een **vonnis van 1 december 2023**[391] veroordeeld voor de feiten van mensenhandel met het oog op seksuele uitbuiting maar vrijgesproken ten aanzien van enkele slachtoffers, onder wie het slachtoffer dat zich burgerlijke partij had gesteld. Ook voor mensenhandel met het oog op economische uitbuiting waren ze veroordeeld, onder meer voor de feiten ten aanzien van de burgerlijke partij, maar vrijgesproken ten aanzien van andere slachtoffers omwille van een gebrek aan objectieve elementen.

Er werd beroep ingediend en het **hof van beroep** bevestigde de veroordeling voor mensenhandel met het oog op economische uitbuiting en de argumentatie van de eerste rechter. Het hervormde de eerste beslissing door de beklaagden eveneens schuldig te achten aan mensenhandel met het oog op seksuele uitbuiting ten aanzien van de burgerlijke partij. Uit het strafdossier bleek dat de beklaagden wetens en willens een kwetsbare

389 Dit thema werd behandeld in de focus van het vorige jaarverslag: zie Myria, *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2024, Sekswerk uit Latijns-Amerika, een carrousel met risico's*, pp. 9-48.

390 Antwerpen, 5 december 2024, k. C6 (voorziening in cassatie).

391 Corr. Limburg, afdeling Hasselt, 1 december 2023, k. 23N (beroep). Zie Myria, *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2024, Sekswerk uit Latijns-Amerika, een carrousel met risico's*, p. 105 en de website van Myria (rechtspraak).

persoon hadden geworven en overgebracht van Spanje naar België. Het slachtoffer had financiële problemen, moest haar familie in Venezuela onderhouden en kampte met psychiatrische problemen. Ze hebben haar meermaals opgevangen, gehuisvest en tewerkgesteld en haar prostitutie georganiseerd. Zij moest een groot deel van haar inkomsten afgeven voor allerhande kosten en schulden, waarop het slachtoffer zelf weinig zicht had. Ten aanzien van de andere slachtoffers sprak het hof de beklaagden vrij wegens een gebrek aan elementen.

De beklaagden werden veroordeeld tot gevangenisstraffen van dertig en veertig maanden, waarvan een deel met uitstel en tot een geldboete van 32.000 euro. De vennootschap kreeg een geldboete van 192.000 euro. Er werd een bijzondere verbeurdverklaring bij equivalent uitgesproken van 1.000 euro.

De burgerlijke partij kreeg een materiële schadevergoeding van 1.000 euro en een morele schadevergoeding van 1.500 euro.

Uitbuiting van meerdere Zuid-Amerikaanse vrouwen via de 'loverboy'-methode

Het **hof van beroep van Luik** heeft zich gebogen over een zaak rond mensenhandel die in eerste aanleg was behandeld door de **correctionele rechtbank van Luik** in een **vonnis van 22 november 2023**.[392] Dit vonnis, dat in een vorig jaarverslag werd besproken, had betrekking op de uitbuiting van meerdere jonge vrouwen door een Belgische beklaagde.

De correctionele rechtbank van Luik veroordeelde de beklaagde in eerste aanleg voor mensenhandel onder verzwarende omstandigheden[393] van een Venezolaans slachtoffer (burgerlijke partij) en voor de organisatie van de prostitutie van die laatste en van zes andere vrouwen. Zij waren allemaal van Zuid-Amerikaanse origine (Venezuela, Brazilië en Colombia).

Het onderzoek werd in 2020 opgestart na een melding bij de politie door de echtgenote van een advocaat die zijn kantoor had in het gebouw waar de prostitutie werd gemeld. Na een huiszoeking bij heterdaad in juni in het appartement werden een dame die naar het appartement ging en drie andere dames in het appartement, van wie er één bezig was met een klant, geïdentificeerd aan de hand van hun paspoort. Er werd materiaal aangetroffen dat bestemd was voor prostitutie. Dankzij hun verhoor werden er andere vrouwen geïdentificeerd die bij de prostitutieactiviteiten betrokken waren en die eveneens achtereenvolgens in het appartement waren ondergebracht.

De huurovereenkomst was afgesloten tussen de eigenaar en een van de slachtoffers die zich had voorgedaan als werkneemster van een ngo en vergezeld werd door de beklaagde die vertaalde. Die laatste had de huurwaarborg betaald en was de contactpersoon voor de eigenaar. Uit de verklaringen van de verschillende slachtoffers bleek dat zij huur moesten betalen aan die werkneemster en vervolgens aan de beklaagde die extreem hoge prijzen hanteerde. Hij vroeg elk meisje gemiddeld 250 euro per week, terwijl de huur voor de eigenaar gemiddeld 690 euro per maand bedroeg. De beklaagde kon worden geïdentificeerd op basis van zijn telefoonnummer dat de slachtoffers hadden meegedeeld.

De burgerlijke partij verklaarde dat de beklaagde in 2016 met haar contact had opgenomen op een datingsite en dat ze twee jaar lang met hem had gechat. Hij zou haar geld hebben beloofd voor haarzelf en haar familie, een huwelijk en kinderen, alsook de mogelijkheid om haar tienjarige zoon naar België over te laten komen. Hij zou haar schoonmaakwerk in zijn restaurant in Luik hebben voorgesteld, maar ook gesproken hebben over sekswerk, zij het voor amper twee maanden. Onder zijn invloed verliet ze Venezuela te voet in februari 2018 om in Colombia het vliegtuig te nemen en via Madrid naar Brussel te reizen, waar de beklaagde haar opwachtte. Die laatste zou vervolgens de terugbetaling van de vliegreis ten belope van 1.300 euro hebben geëist. Zij verklaarde dat ze zich zeven dagen op zeven moest prostitueren, met acht à tien klanten per dag, van 8 tot 21 of 23 uur. De helft van de winst moest aan de beklaagde worden betaald, naast de huur en de lasten.

Uit het onderzoek bleek dat de beklaagde op dezelfde manier zou hebben gehandeld als 'vriendje' van andere slachtoffers die hij liet overkomen uit Zuid-Amerika. Hij legde hun de tarieven, de klanten, het ritme, de prostitutieplaats, het gedrag, alsook sommige soorten seksuele diensten, met name van het type 'slavin', op en eiste een bepaalde rentabiliteit. De jonge vrouwen werden vervangen zodra zij ziek werden. De rechtbank wees op een zeker professionalisme bij de plaatsing van de slachtoffers, zelfs bij de directe werving van sommigen en het bestaan van een abnormaal economisch voordeel gezien de buitensporige prijzen die werden gevraagd. Door die prostitutie-activiteiten

392 Corr. Luik, afdeling Luik, 22 november 2023, 19e k. (beroep): Myria, *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2024, Sekswerk uit Latijns-Amerika, een carrousel met risico's*, p. 107 en de website van Myria (rechtspraak).

393 De verzwarende omstandigheden van misbruik van een kwetsbare situatie, listige kunstgrepen en gewoonte werden in aanmerking genomen.

genoot hij een hogere levensstandaard dan met zijn uitkering van het ziekenfonds.

De rechtbank achtte de beklaagde schuldig aan mensenhandel ten aanzien van de burgerlijke partij, omdat hij zijn charmes had gebruikt om haar te werven en omdat hij haar had vervoerd, overgebracht, gehuisvest en opgevangen. Hij had "de controle over haar genomen". De rechtbank nam voor de beide tenlasteleggingen de verzwarende omstandigheid van misbruik van kwetsbaarheid in aanmerking, gezien de precaire administratieve, financiële en sociale situatie van de slachtoffers. De rechtbank herinnerde er daarnaast aan dat het ontbreken van een andere echte en aanvaardbare keuze dan zich te laten misbruiken – zoals bepaald in artikel 433*septies*, 2° van het Strafwetboek – geen volwaardig bestanddeel is van de verzwarende omstandigheid misbruik van de kwetsbaarheid. Daarmee wees ze er opnieuw op dat de kwetsbare situatie van het slachtoffer noodzakelijkerwijs tot het ontbreken van een dergelijke keuze leidt. Instemming is daarbij irrelevant.

De beklaagde werd veroordeeld tot een gevangenisstraf van vijf jaar en tot een boete van 56.000 euro, allebei gedeeltelijk met uitstel. Een verbeurdverklaring per equivalent werd uitgesproken van 113.370 euro. Daarvan werd er 51.000 euro aan de burgerlijke partij toegekend als materiële schadevergoeding. In afwachting van een deskundigenonderzoek op tegenspraak om de morele schadevergoeding te evalueren, werd de beklaagde veroordeeld tot de betaling van een provisionele som van 4.000 euro.

De beklaagde en het Openbaar Ministerie tekenden beroep aan. Op **26 november 2024** bevestigde het **hof van beroep**[394] het vonnis op strafrechtelijk en burgerrechtelijk vlak, met uitzondering van de gevangenisstraf, die werd verhoogd tot zeven jaar zonder uitstel, en met uitzondering van de periode van het misdrijf, die werd gepreciseerd en geïndividualiseerd voor vier slachtoffers. Het hof verwees de zaak door naar de correctionele rechtbank van Luik voor de rest van de eisen van de burgerlijke partij na de voltooiing van de expertise. In tegenstelling tot de eerste rechter beval het hof de onmiddellijke aanhouding van de beklaagde.

Goed georganiseerd escortbureau dat tientallen escortdames uitbuitte

In een **arrest van 7 november 2024** deed het **hof van beroep van Antwerpen**[395] uitspraak in een zaak rond mensenhandel met het oog op seksuele uitbuiting door een escortbureau, waarin er meerdere beklaagden[396] werden vervolgd. Twee van hen werden vervolgd voor feiten van mensenhandel met het oog op seksuele uitbuiting met verzwarende omstandigheden ten nadele van negen slachtoffers.

De feiten werden in eerste aanleg beoordeeld door de **correctionele rechtbank van Antwerpen** in een **vonnis van 24 oktober 2023**.[397]

De zaak kwam aan het licht tijdens een gecoördineerde actie gericht op clandestiene prostitutie waarbij de politie een afspraak maakte bij een escortdame via een website. Een van de beklaagden kwam in beeld doordat er meerdere websites konden worden gelinkt aan een gelijkaardige URL en een gelijkaardig telefoonnummer. Gelijktijdig kwam er een melding binnen van twee personen die als webmaster hadden gewerkt voor het escortbureau van de beklaagden die verklaarden dat het bedrijf financieel kwetsbare vrouwen seksueel uitbuitte.

De twee beklaagden – die allebei de Nederlandse nationaliteit hadden – waren uitbaters van een escortbureau. De beklaagden rekruteerden sekswerkers die zich allemaal in een kwetsbare positie bevonden. Zij waren alleenstaande moeders, hadden financiële problemen, met uiteenlopende nationaliteiten (de Belgische, de Bulgaarse, de Zuid-Amerikaanse, …). De sekswerkers kregen een chauffeur toegewezen die hen 's avonds ophaalde en hen de hele nacht door naar hun afspraken bracht. Ze moesten bijzonder veel uren werken, de hele nacht beschikbaar zijn en zelfs slapen in het voertuig. Twee derde van hun verdiensten moesten ze afgeven aan de chauffeur en aan de beklaagden. Hoe meer klanten zij hadden, hoe meer ze moesten afgeven. De beklaagden hadden meerdere telefonistes in dienst die de afspraken regelden. De chauffeurs werden door de telefonistes op de hoogte gebracht. De dames hadden zelf geen zicht op de praktische of financiële afspraken die werden gemaakt. Doorgaans werd er 150 à 180 euro per uur gevraagd, waarvan 50 euro voor de escortdame was, 50 euro voor de chauffeur en de rest voor het bureau. Daarnaast moest de dame aan

394 Luik, 26 november 2024, 18e k. (beroep in Cassatie verworpen in een arrest van 9 april 2025, P.25.0008.F).

395 Antwerpen, 7 november 2024, k. C6.

396 In eerste aanleg werden vier beklaagden vervolgd, twee van hen werden alleen vervolgd voor valsheid in geschrifte. Alleen de twee andere beklaagden die vervolgd werden voor mensenhandel tekenden beroep aan en waren betrokken partij in dit arrest.

397 Corr. Antwerpen, afdeling Antwerpen, 24 oktober 2023, k. AC10 (onuitgegeven) (beroep).

de chauffeur nog per kilometer betalen, waardoor ze minder dan 50 euro per uur overhield.

De beide beklaagden schuwden de beledigingen en dreigementen niet. De sekswerkers werden door de beklaagden ook aangezet om klanten op te lichten zodat er een maximale winst kon worden gegenereerd. Daardoor werden de dames vaak in gevaarlijke situaties gebracht.

Tijdens een huiszoeking konden er 45 escortdames, dertien chauffeurs en veertien telefonistes worden geïdentificeerd.

De eerste beklaagde runde het escortbureau en speelde een leidinggevende en bepalende rol. De tweede beklaagde was de zaakvoerder en nam de taak van de eerste over als zij er niet was. Het bureau genereerde een enorme omzet en de beklaagden leidden een luxeleven.

De beklaagden ontkenden dat ze dwang en listen hadden gebruikt en vroegen de herkwalificatie naar pooierschap. De rechtbank ging daar niet in mee en bevestigde in haar vonnis dat de slachtoffers zich in een kwetsbare positie bevonden en dat ze door de verschillende pressiemiddelen van de beklaagden eigenlijk niet de mogelijkheid hadden om te weigeren. De beklaagden hadden hen seksueel uitgebuit door gebruik te maken van "morele" dwang. De mensenhandel bleek derhalve bewezen.

De eerste rechter veroordeelde de beklaagden tot gevangenisstraffen van respectievelijk vijf jaar en vier jaar, voor een deel met uitstel, en tot geldboetes van 36.000 euro en 72.000 euro. Er werden meerdere zaken verbeurdverklaard, alsook een som van 73.700 euro.

Een slachtoffer, dat de Spaanse nationaliteit had maar geboren was in Bolivia, stelde zich burgerlijke partij en kreeg een provisionele schadevergoeding moreel en materieel vermengd van 1.000 euro.

De twee beklaagden gingen in beroep.

Het **hof van beroep** behield de kwalificatie van mensenhandel en nam daarbij meerdere elementen in aanmerking om het "doel", zijnde de seksuele uitbuiting, te beoordelen: de permanente beschikbaarheid van de slachtoffers, zeven dagen op zeven, zonder vergoeding voor wachturen in tegenstelling tot hun chauffeurs, geen inspraak over de prijs, er werd geen rekening gehouden met welke prestaties ze al dan niet wilden leveren, de wanpraktijk om andere dames naar een afspraak te sturen dan de dame die door de klant op de website was gekozen, het gebrek aan bonussen voor de dames, terwijl de telefonistes wel bonussen ontvingen als er een bepaalde omzet werd gerealiseerd, bij weigering van een klant of prestatie moesten zij zelf de gederfde inkomsten betalen, het inkomen van de dames stond niet in verhouding tot de geleverde diensten, ze hielden globaal maar 35% van de inkomsten over.

Het hof bevestigde de verzwarende omstandigheid "kwetsbare toestand" en wees op het feit dat de dames escortwerk deden uit noodzaak wegens schulden of hun precaire financiële situatie, met een verslaving kampten of in een moeilijke sociale situatie zaten als alleenstaande moeder.

Daarnaast bevestigde het hof de verzwarende omstandigheid "(moreel) geweld" door te verwijzen naar de hoge werkdruk waarbij de slachtoffers geen inspraak hadden, de lange shiften en het sturen van dames naar klanten die niet door hen waren gekozen. Daarnaast werd er geen rekening gehouden met welke prestaties de dames al dan niet wilden leveren en in geval van weigering moesten ze zelf de gederfde inkomsten betalen.

Het hof bevestigde de straffen van de eerste rechter.

2.2.3. 'Loverboy'-methode

Ook dit jaar werd Myria op de hoogte gesteld van meerdere zaken waarin er sprake was van de '*loverboy*'-methode. Een van de opmerkelijkste beslissingen had betrekking op een dossier over de uitbuiting van een Albanese jonge vrouw door haar Albanese echtgenoot. In een ander dossier werd drugsverslaving door een Belgische en een Marokkaanse beklaagde gebruikt als een middel om de slachtoffers te controleren. Tot slot had een beslissing in beroep betrekking op de uitbuiting van Roemeense (meerderjarige) jonge slachtoffers in hotelkamers.

'Loverboy'-methode door een Albanese beklaagde

Op **31 oktober 2024** veroordeelde de **Franstalige correctionele rechtbank van Brussel**[398] een Albanese beklaagde bij verstek voor verzwaarde mensenhandel met het oog op seksuele uitbuiting en pooierschap, en ook voor belaging van zijn echtgenote, een Albanese jonge vrouw.

Het dossier werd in december 2021 opgestart toen het slachtoffer contact opnam met de politiediensten omdat zij bedreigd werd door haar echtgenoot. De echtgenote

398 Corr. Brussel Franstalig, 31 oktober 2024, 47e k. (bij verstek).

stond bij de politie bekend als een raamprostituee in de Aarschotstraat.

Na een virtuele ontmoeting, terwijl de beklaagde in België in de gevangenis zat,[399] trouwde het koppel in 2020 en daarna woonden zij samen in Albanië. In augustus 2021 trok het slachtoffer alleen naar België om zich te prostitueren, volgens haar verklaringen op herhaaldelijk aandringen van haar echtgenoot, wat die laatste ontkende. Uit het onderzoek bleek evenwel dat de in Albanië achtergebleven echtgenoot contact had opgenomen met twee Albanese prostituees, onder wie zijn voormalige vriendin, om hen over de komst van zijn echtgenote in te lichten. De twee vrouwen gaven haar werkkleding en geld. Een van hen verklaarde dat de andere een prostitutieplaats had gevonden voor de echtgenote, op de plaats waar zij zelf had gewerkt. De beklaagde stuurde zijn echtgenote een groot aantal beledigende berichten en bedreigingen. Hij dreigde ermee haar entourage over haar activiteiten in te lichten of haar te doden. De belaging en de bedreigingen zouden zijn toegenomen nadat zij met hem had gebroken en een klacht had ingediend. Zij verklaarde dat ze door kennissen van haar man in de gaten werd gehouden en onder druk werd gezet in verband met de hoede over hun in Albanië achtergebleven dochter. De echtgenoot nam zelfs twee keer deel aan een Albanees televisieprogramma dat veel ophef veroorzaakte op sociale media en waarin hij leugens over haar vertelde.

De twee Albanese prostituees werden verhoord, er vond een telefonieonderzoek plaats en er trok een internationale rogatoire commissie naar Albanië, in het kader waarvan de vader van het slachtoffer werd verhoord.

Bij de veroordeling voor mensenhandel baseerde de rechtbank zich op het feit dat de beklaagde bij de aankomst van zijn echtgenote contact had opgenomen met de twee prostituees, en dat de intentie om de prostitutie van het slachtoffer uit te buiten was aangetoond wegens de uitgeoefende controle, met name op het aantal klanten, het beslissen over de uurregelingen en de dagelijkse opbrengsten. Als hij de inkomsten voldoende vond, stuurde de beklaagde haar gelukwensen en aanmoedigingen. In het andere geval beledigde en bedreigde hij haar. De vele geldtransacties, via Western Union en MoneyGram, tussen het slachtoffer en de beklaagde of zijn familie, bewezen dat hij een abnormaal economisch voordeel uit haar prostitutie puurde.

Bij de strafbepaling hield de rechtbank rekening met het feit dat de beklaagde niet had geaarzeld om zijn liefdesrelatie met het slachtoffer te benutten om haar in de prostitutie actief te laten worden en te houden, en vervolgens haar reputatie bij haar entourage en in de Albanese media te besmeuren. De beklaagde bevond zich in een staat van wettelijke herhaling en werd bij verstek veroordeeld tot een gevangenisstraf van vier jaar, tot een geldboete van 8.000 euro en tot de ontzetting uit zijn rechten.

'Loverboy'-methode door een Belgische beklaagde en een Marokkaanse beklaagde via drugsverslaving

De **correctionele rechtbank van Antwerpen** sprak zich in een **vonnis van 9 april 2024**[400] uit over een zaak waarin twee beklaagden, met de Belgische en de Marokkaanse nationaliteit, terechtstonden voor mensenhandel met het oog op seksuele uitbuiting en verkrachting.

De politie kreeg meerdere meldingen en klachten van slachtoffers en van een bezorgde klant waarbij telkens een van de beklaagden betrokken was. De beklaagden hadden aanvankelijk een liefdesrelatie met hun slachtoffers, die zich vaak in een kwetsbare situatie bevonden. Die relaties gingen geregeld gepaard met dwang en geweld. Na verloop van tijd dwongen ze de slachtoffers om zich te prostitueren, in ruil voor drugs. De beklaagden plaatsten advertenties op een seksdatingplatform. Vaak werden de slachtoffers gedrogeerd, zodat zij nauwelijks konden reageren op de doorgaans heel extreme seksuele eisen van de beklaagden en klanten.

De rechtbank achtte de feiten bewezen. De verklaringen van de (meestal) Belgische slachtoffers waren – ondanks hun zware drugsverslaving – geloofwaardig en konden worden bevestigd door andere objectieve elementen. Volgens de rechtbank maakten de beklaagden hun slachtoffers verslaafd aan drugs of faciliteerden zij een bestaande verslaving, waardoor hun slachtoffers volledig afhankelijk van hen werden. De beklaagden gebruikten hun macht over de slachtoffers, verkregen door de continue drang naar drugs, om hen te misbruiken en hen seksueel uit te buiten.

De rechtbank oordeelde dat de slachtoffers zich in een kwetsbare situatie bevonden. Zij kampten met een zware drugsverslaving en zaten in een precaire sociale en financiële situatie, waardoor zij op alle vlakken

399 De beklaagde was in het verleden veroordeeld voor diefstal met braak, poging tot diefstal met braak en bendevorming.

400 Corr. Antwerpen, afdeling Antwerpen, 9 april 2024, k. AC10 (verzet en beroep wat de tweede beklaagde betreft, de beslissing is definitief voor de eerste beklaagde).

afhankelijk waren van de beklaagden. Ook de feiten van verkrachting waren voor de rechtbank bewezen.

De beide beklaagden hadden een lang strafblad en bevonden zich in een staat van wettelijke herhaling. Ze kregen gevangenisstraffen van respectievelijk vijf jaar en zes jaar en geldboetes van 16.000 euro. Ook werden ze tien jaar uit hun rechten ontzet. Kleine sommen geld en telefoons werden verbeurdverklaard. De tweede beklaagde werd bij verstek veroordeeld.[401]

Vijf personen stelden zich burgerlijke partij, meer bepaald twee slachtoffers, de moeder en twee zussen van een slachtoffer. De slachtoffers kregen schadevergoedingen van respectievelijk 10.000 euro en 5.001 euro provisioneel. De familieleden kregen een provisionele schadevergoeding van elk 2 euro. Voor de rechtbank was het duidelijk dat hetgeen hun dochter en zus had meegemaakt diepe emotionele sporen had nagelaten en morele schade had veroorzaakt.

De tweede beklaagde tekende uiteindelijk hoger beroep aan. Het **hof van beroep van Antwerpen** boog zich over de zaak in een **arrest van 28 augustus 2024**[402] en was van oordeel dat er onvoldoende elementen voorlagen om boven elke redelijke twijfel te besluiten tot een schuldigverklaring. Het hof twijfelde aan de betrouwbaarheid van een slachtoffer omdat zij ook tal van vriendschappelijke chatberichten had uitgewisseld met de beklaagde, omdat het slachtoffer zich vrijwillig prostitueerde en omwille van het feit dat ze haar belastende verklaring ten aanzien van de andere beklaagde had ingetrokken op vraag van een derde in ruil voor drugs. Ook ten aanzien van een ander slachtoffer waren er onvoldoende bewijzen, behalve een melding bij de politie door een klant. De beklaagde werd voor alle feiten vrijgesproken. Voor een slachtoffer dat zich burgerlijke partij had gesteld werd de vordering afgewezen door de vrijspraak.

Uitbuiting van Roemeense meisjes in hotelkamers, met name via de 'loverboy'-methode

Het **hof van beroep van Gent** boog zich in een **arrest van 26 april 2024**[403] over een dossier rond mensenhandel met het oog op seksuele uitbuiting met verzwarende omstandigheden en pooierschap ten aanzien van meerdere Roemeense slachtoffers.

De **correctionele rechtbank van Brugge** had eerder in een **vonnis van 10 mei 2023**[404] geoordeeld dat de feiten van mensenhandel met verzwarende omstandigheden bewezen waren ten aanzien van twee beklaagden. Een derde beklaagde werd vrijgesproken voor mensenhandel maar werd veroordeeld voor pooierschap. Die laatste en het Openbaar Ministerie tekenden beroep aan.

In het dossier werden jonge Roemeense meisjes met een smoes meegelokt naar België. Ze waren verliefd op een van de beklaagden en dachten dat zij een job als schoonmaakster zouden krijgen. Zodra zij in België aangekomen waren, werden ze opgesloten in een hotelkamer en moesten ze zich prostitueren. Er werden seksadvertenties van hen online geplaatst en zij ontvingen de klanten in het hotel. Ze moesten werken van 's morgens tot 's nachts, zij werden geslagen en bedreigd en ze mochten geen beschermingsmiddelen gebruiken. Het verdiende geld werd door de huidige beklaagde (oorspronkelijk de derde beklaagde) dagelijks opgehaald in het hotel en wekelijks naar Roemenië gebracht zodat het niet door de politie kon worden gevonden tijdens controles in het hotel.

Volgens de eerste rechter ging de derde beklaagde wel het geld ophalen en was hij op de hoogte van de prostitutieactiviteiten maar kon er niet met voldoende zekerheid worden vastgesteld dat hij instond voor de werving, het vervoer, de overbrenging, de huisvesting of de opvang van de meisjes, noch dat hij controle over hen had. Hij werd wel veroordeeld als mededader voor de uitbuiting van de prostitutie van een meisje.

Het hof bevestigde de vrijspraak voor mensenhandel maar achtte hem wel schuldig als mededader bij uitbuiting van prostitutie met verzwarende omstandigheden van een van de slachtoffers. Door het herhaaldelijke ophalen van de dagopbrengsten van de prostitutieactiviteiten nam hij deel aan die uitbuiting. Hij wist goed genoeg dat de andere beklaagden de pooiers waren van de meisjes.

Hij werd veroordeeld tot een gevangenisstraf van zes maanden met uitstel en tot een geldboete van 8.000 euro. Payoke, dat zich burgerlijke partij had gesteld, kreeg geen schadevergoeding omwille van de vrijspraak voor mensenhandel. Het slachtoffer kreeg een materiële schadevergoeding van 10.000 euro en een morele schadevergoeding van 1.192 euro.

---

401 Hij heeft verzet aangetekend tegen dat eerste verstekvonnis. De correctionele rechtbank van Antwerpen bevestigde de eerste beslissing in een verzetsvonnis van Corr. Antwerpen, afdeling Antwerpen, 11 juni 2024, k. AC10 (onuitgegeven, beroep).

402 Antwerpen, 28 augustus 2024, vakantiekamer.

403 Gent, 26 april 2024, 10e k.

404 Corr. West-Vlaanderen, afdeling Brugge, 10 mei 2023, k. B17 (beroep). Zie Myria, *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2024, Sekswerk uit Latijns-Amerika, een carrousel met risico's*, p. 108 en de website van Myria (rechtspraak).

2.2.4. Belgische minderjarige

Uitbuiting van twee jonge slachtoffers, onder wie een minderjarige, door een Belgisch koppel

In een **vonnis van 26 april 2024** veroordeelde de **Franstalige correctionele rechtbank van Brussel**[405] een jong Belgisch koppel[406] voor verzwaarde mensenhandel met het oog op de seksuele uitbuiting van een jonge vrouw en een Belgische minderjarige van Syrische origine, die op het ogenblik van de feiten veertien jaar was. Die laatste werd vertegenwoordigd door een ad-hocvoogd, die zich burgerlijke partij stelde.

Het dossier werd in januari 2013 opgestart na een politiecontrole in een appartement in Sint-Gillis, naar aanleiding van een op de website "*Quartier Rouge*" geplaatste advertentie. De vrouwelijke beklaagde en de jonge minderjarige waren aanwezig, terwijl de mannelijke beklaagde snel was vertrokken voor hij door die laatste werd geïdentificeerd.

De beklaagden betwistten de tenlasteleggingen en stelden dat zij niet wisten dat het meisje minderjarig was. De mannelijke beklaagde zou zogezegd alleen een vaste klant van de vrouwelijke beklaagde geweest zijn en haar vriend geworden zijn. De vrouwelijke beklaagde zou met de jonge minderjarige hebben samengewerkt door de huur te delen, zonder zich met haar prostitutie te bemoeien.[407]

Het minderjarige meisje beweerde meerderjarig te zijn voor zij op het commissariaat werd geïdentificeerd. Ze kwam uit een moeilijke gezinssituatie en was herhaaldelijk uit instellingen voor minderjarigen weggelopen. Ze had de vrouwelijke beklaagde in een bar ontmoet en later hadden ze via Snapchat gechat. Tijdens haar verhoor, dat op video werd vastgelegd, ontkende zij mishandeld te zijn door het koppel beklaagden en verklaarde ze vrij en voor eigen rekening te werken.

Dankzij de door de beheerder van "*Quartier Rouge*" verstrekte informatie konden verscheidene in beslag genomen telefoons en vermelde telefoonnummers in verband worden gebracht met verscheidene e-mailadressen, accounts en advertenties. Een telefonieonderzoek, computeranalyses, bankanalyses en een "retro-zoller"-onderzoek werden uitgevoerd.

De beklaagden hadden de identiteitskaarten en foto's van de vrouwelijke beklaagde en een andere meerderjarige jonge vrouw gebruikt om de verificatie door "*Quartier Rouge*" van de leeftijd van het minderjarige slachtoffer te omzeilen. De account van dat meerderjarige slachtoffer werd ook overgenomen door de vrouwelijke beklaagde nadat de leeftijdscontrole was uitgevoerd. In tegenstelling tot het minderjarige meisje bevestigde het meerderjarige slachtoffer dat de beklaagden betrokken waren bij haar rekrutering en uitbuiting, en identificeerde ze hen op foto's. Zij verklaarde dat ze hen in een café had ontmoet en dat zij haar hadden voorgesteld om 30% van haar opbrengsten te houden. Uiteindelijk zou zij gedwongen zijn om hun haar geld te geven en zou ze maar 100 euro hebben ontvangen. Zij zei dat ze dag en nacht gemiddeld zeven tot tien klanten per dag had ontvangen, tegen een tarief van 180 euro per uur. De beklaagden beheerden de advertenties en de contacten met de klanten, met name via Snapchat, en haar verplaatsingen naar Airbnb's, die in de transportapp Heetch werden geregistreerd. De beklaagden zouden haar hebben mishandeld en zouden zich gewelddadig hebben getoond toen ze dreigde om een klacht in te dienen bij de politie.

Volgens de rechtbank werden haar verklaringen gestaafd door de advertenties, de registratie van ritten op Heetch en verscheidene *screenshots.* De door de website Booking.com verstrekte informatie bevestigde dat de beklaagden meerdere aparthotels hadden gehuurd. De rechtbank achtte de tenlastelegging van mensenhandel bewezen, aangezien de beklaagden de slachtoffers hadden ontvangen en ondergebracht met het oog op hun prostitutie.

De beklaagden werden eveneens veroordeeld voor het aanzetten tot prostitutie van een minderjarige en voor de uitbuiting van haar prostitutie, met verzwarende omstandigheden, en voor pooierschap ten aanzien van de andere jonge vrouw.

De rechter veroordeelde de vrouwelijke beklaagde tot een gevangenisstraf van vijftig maanden met gedeeltelijk uitstel, en de mannelijke beklaagde tot een gevangenisstraf van zes jaar. De beklaagden werden veroordeeld tot een geldboete van 8.000 euro, met volledig uitstel voor de vrouwelijke beklaagde. Ze werden ook uit hun rechten ontzet, met een bijzondere

405 Corr. Brussel Franstalig, 26 april 2024, 47e k. (definitief).
406 De man bevond zich in een staat van wettelijke herhaling voor diefstal met geweld en verzwarende omstandigheden.
407 De vrouwelijke beklaagde verklaarde zelf seksuele prestaties te leveren als escortdame sinds zij minderjarig was.

verbeurdverklaring van een in beslag genomen som van 1.012,25 euro. De beklaagden werden hoofdelijk veroordeeld tot de betaling aan de voogd van 20.000 euro materiële schadevergoeding en een provisionele morele schadevergoeding van 10.000 euro,[408] op een rekening te storten die niet-beschikbaar is tot het slachtoffer meerderjarig wordt.

2.3. Economische uitbuiting

2.3.1. Bouw

Myria heeft kennisgenomen van meerdere beslissingen in de bouwsector. Het gaat om zaken die in diverse arrondissementen werden beoordeeld, overwegend in het Nederlandstalige landsgedeelte. Twee daarvan hebben betrekking op het gebruik van frauduleuze constructies.

Uitbuiting van Roemeense arbeiders in de sloop- en afvalsorteringssector

In een **vonnis van 28 juni 2024** sprak de **correctionele rechtbank van Brugge**[409] zich uit over een dossier inzake mensenhandel met het oog op economische uitbuiting in de sloop- en afvalsorteringssector in West-Vlaanderen. Vijf beklaagden, vier personen met de Roemeense nationaliteit en een Belgische vennootschap, werden vervolgd. De tweede beklaagde, de vennootschap, liet verstek gaan. Intussen is die sinds oktober 2023 gerechtelijk ontbonden. Het Openbaar Ministerie had ook nog de vennootschap van de vierde beklaagde gedaagd als burgerlijk aansprakelijke voor zijn lasthebber. De vierde beklaagde was de zaakvoerder van die vennootschap. Alle beklaagden – met uitzondering van de vijfde (de boekhoudster) – werden vervolgd voor mensenhandel met het oog op economische uitbuiting met verzwarende omstandigheden. Ze werden daarnaast vervolgd voor meerdere inbreuken tegen het sociaal strafrecht, onder meer voor het niet of laattijdig uitbetalen van lonen ten aanzien van 80 personen. De feiten inzake mensenhandel hadden betrekking op 26 werkkrachten met de Roemeense nationaliteit.

De feiten deden zich voor tussen 2020 en 2022 en kwamen aan het licht nadat een Roemeense werknemer een verkeersongeval had gehad met de wagen van zijn werkgever. Er werd aanvankelijk een pv opgesteld voor zwartwerk waarna de arbeidsauditeur de inspecties van de RSZ en Toezicht op de Sociale Wetten de opdracht gaf om verder onderzoek te doen naar mogelijk onwettige praktijken van de eerste beklaagde. Er vonden meerdere controles plaats door de sociale inspectie op werven waar Roemeense werknemers van de beklaagden werden aangetroffen en verhoord.

De beklaagden werkten in onderaanneming voor grotere bedrijven om sloopwerken te verrichten en afval te sorteren. Uit het onderzoek bleek dat de beklaagden tientallen Roemeense mannen tewerkstelden via de tweede beklaagde (de vennootschap). De rechtbank meende dat de strafvordering ten aanzien van de vennootschap, ondanks de ontbinding, niet vervallen was omdat de tweede beklaagde al voor de ontbinding door de raadkamer was doorverwezen en was gedagvaard voor de correctionele rechtbank.[410] De vierde beklaagde was de zaakvoerder van een vennootschap, de burgerlijk aansprakelijke partij. Uit het onderzoek bleek voorts dat hij gebruik had gemaakt van een stroman, een man met een verstandelijke handicap. Hij had de vennootschap op naam van deze werknemer laten zetten die niet begreep wat de impact daarvan was, om zelf zoveel mogelijk onder de radar te blijven. De eerste beklaagde, de derde beklaagde en de vierde beklaagde waren verre familie van elkaar. Ze hadden in het begin wel samengewerkt maar waren door een familieruzie niet meer met elkaar in contact.

De vijfde beklaagde was de boekhoudster. Zij adviseerde de andere beklaagden rond het systeem en informeerde hen over het werken met (schijn)zelfstandigen. Ze gaf hun daarnaast advies over het bekomen van overbruggingskredieten tijdens de coronacrisis, en vroeg daarvoor een deel van de opbrengst.

De beklaagden lieten tientallen Roemeense mannen werken in hun vennootschappen, als schijnzelfstandigen of als vennoten en soms zelfs helemaal zonder statuut. De mannen waren vaak afkomstig uit dezelfde regio als de beklaagden en ze kwamen naar België in de hoop op een betere toekomst. Ze werden 10 euro per uur betaald of 500 euro per week cash. Daarvan moesten ze 150 à 170 euro huur betalen die van hun loon werd afgehouden. Ze werkten in vijf of zes dagen tussen de 48 en de 50 uur per week. De rijtijd naar de werven werd niet vergoed. Ze woonden allemaal samen in huizen en dat in erbarmelijke omstandigheden: soms meerdere mensen per kamer, op matrassen op de grond, of zelfs in de

408 De rechter deed geen uitspraak over de rest van de morele schadevergoeding, aangezien hij de omvang van de geleden morele gevolgen niet kon bepalen. Toch kon het volgens de rechtbank "(...) niet worden ontkend dat op een zo jonge leeftijd tot prostitutie worden aangezet psychologische gevolgen moet hebben". Het slachtoffer was trouwens in een neuropsychiatrisch centrum voor adolescenten opgenomen toen de rechtbank haar vonnis uitsprak.

409 Corr. West-Vlaanderen, afdeling Brugge, 28 juni 2024, k. B17 (beroep).

410 Het Openbaar Ministerie drong niet langer aan op een veroordeling van deze beklaagde. De rechtbank nam daarvan akte.

garage. De huizen waren bijzonder slecht onderhouden en nauwelijks verwarmd. Ze werden niet betaald in geval van ziekte. Soms werden de werkkrachten helemaal niet uitbetaald.

De werkkrachten moesten vaak met asbesthoudende materialen werken zonder veiligheidsmaatregelen. Soms werden daarvoor valse opleidingscertificaten voorgelegd aan de hoofdaannemers of opdrachtgevers.

Er werd een onderzoeksrechter gevorderd waarna er observaties, meerdere huiszoekingen, een financieel onderzoek en arrestaties volgden.

De rechtbank meende dat de eerste beklaagde, de tweede beklaagde en de derde beklaagde zich schuldig hadden gemaakt aan feiten van mensenhandel met het oog op economische uitbuiting met verzwarende omstandigheden (met gezag en gewoonte). Ook de vierde beklaagde werd schuldig bevonden aan mensenhandel, maar ten aanzien van andere personen. Volgens de rechtbank boden zij slachtoffers wel huisvesting en wierven ze hen met de bedoeling om hen arbeid te laten verrichten in omstandigheden die in strijd waren met de menselijke waardigheid, hetzij als zelfstandig helper, hetzij als vennoot, hetzij zonder enig statuut. Ze lieten deze personen zwaar, vuil en gevaarlijk werk verrichten in een schijnstatuut en dus met totale miskenning van hun rechten als werknemer. Ze kregen maar 10 euro per uur, zonder dat er sociale bijdragen of belastingen werden betaald. De personen werden onwetend gehouden of misleid. Er werd misbruik gemaakt van het feit dat ze de taal niet spraken en zij op administratief vlak volledig afhankelijk waren van de beklaagden. De feiten werden gepleegd over een langere periode met betrekking tot meerdere personen, wat wijst op een gewoonte.

De beklaagden werden voorts schuldig bevonden aan sociaalrechtelijke misdrijven. De rechtbank meende dat zij hun ondernemingen op sociaaljuridisch vlak met een totale miskenning van de sociale wetgeving ten aanzien van hun werknemers leidden en beheerden. Zij deinsden er niet voor terug om schijnconstructies op te zetten om hun werkgeverschap te verhullen, het sociaal stelsel te ondermijnen door met schijnzelfstandigen te werken en daarbovenop nog eens coronasteun op te strijken.

De tweede beklaagde en de derde beklaagde waren in 2023 al door het hof van beroep in Gent veroordeeld voor feiten van mensenhandel in de periode tussen 2015 en 2017.[411] De eerste beklaagde was bovendien in Roemenië veroordeeld tot een gevangenisstraf voor opzettelijke doodslag. Ook de vierde beklaagde had geen blanco strafblad en was eerder in Duitsland veroordeeld voor ernstige feiten.

De beklaagden werden veroordeeld tot een werkstraf van 180 uur of tot gevangenisstraffen tussen vijftien maanden en twee jaar en tot geldboetes tussen 80.000 euro en 128.000 euro (sommige voor een deel met uitstel). De tweede beklaagde, de vennootschap, kreeg een geldboete van 384.000 euro. Er werden bijzondere verbeurdverklaringen bij equivalent uitgesproken.

De rechtbank ging niet in op het verzoek van het Openbaar Ministerie tot sluiting van de burgerlijk aansprakelijke partij, de onderneming van de vierde beklaagde. De rechtbank meende evenwel dat bij het misdrijf mensenhandel de werkgever niet hoofdelijk aansprakelijk kan worden gesteld voor de betaling van geldboetes en kosten waartoe de dader, de lasthebber, wordt veroordeeld.

De vijfde beklaagde, de boekhoudster, die niet voor mensenhandel werd vervolgd, werd vrijgesproken voor de andere tenlasteleggingen.

Myria stelde zich burgerlijke partij in deze zaak, naast de FOD Sociale Zekerheid en Securex, het sociaal verzekeringsfonds voor zelfstandigen. De rechter veroordeelde de eerste beklaagde, de derde beklaagde en de vierde beklaagde hoofdelijk tot het betalen van een schadevergoeding van 2.500 euro aan Myria. De vordering tot schadevergoeding ten aanzien van de tweede beklaagde en de burgerlijk aansprakelijke partij werd niet-ontvankelijk verklaard.

Uitbuiting van Braziliaanse werkkrachten via frauduleuze constructies

De **correctionele rechtbank van Namen** heeft op **14 februari 2024** een **vonnis** geveld[412] waarin ze een Belgische beklaagde van Braziliaanse origine en twee Braziliaanse vennoten bij verstek veroordeelde voor verscheidene inbreuken op het sociaal strafrecht (waaronder het nalaten om lonen te betalen en het tewerkstellen van buitenlandse werkkrachten zonder verblijfsrecht). Die inbreuken werden gepleegd ten nadele van een tiental Braziliaanse werkkrachten, onder wie acht zonder verblijfsrecht. Twee van hen hadden zich burgerlijke partij gesteld. De Belgische beklaagde, zijn echtgenote en een van de vennoten werden eveneens veroordeeld voor mensensmokkel ten nadele van een

411 Gent, 1 juli 2023, k. 3 (onuitgegeven).

412 Corr. Namen, afdeling Namen, 14 februari 2024, 12e k. (bij verstek).

van de burgerlijke partijen. In dit dossier werd er niet voor mensenhandel vervolgd.

Het dossier werd opgestart toen een van de werkkrachten zonder verblijfstitel in Rixensart werd gecontroleerd aan het stuur van een bestelwagen van het bouwbedrijf van de Belgische beklaagde. Toen hij in februari 2017 in Jambes opnieuw werd gecontroleerd, bleek de werkkracht gedetacheerd te zijn door een Portugese vennootschap, die in werkelijkheid in Portugal geen enkele activiteit had, voor rekening van een Belgische lege onderneming, op haar beurt een onderaannemer van de vennootschap van de Belgische beklaagde. Hij had die laatste Belgische vennootschap in 2011 opgericht samen met zijn echtgenote en een derde. Vervolgens begon de beklaagde een samenwerking met de twee Braziliaanse beklaagden, van wie er één een voormalige werknemer was. In 2017 richtten ze in België een tweede vennootschap op, met de Belgische beklaagde als eerste zaakvoerder, die als Belgische onderaannemer optrad. De RSZ voerde verscheidene controles uit op meerdere werven. Werknemers legden ook verscheidene klachten neer bij de politie of bij het Toezicht op de Sociale Wetten, of via de ngo Fairwork.

De beklaagde gebruikte twee frauduleuze constructies om goedkoper personeel in te zetten.

Ten eerste werden de Braziliaanse werkkrachten rechtstreeks in België geworven en via Portugese vennootschappen in Portugal aangegeven. Ze werden frauduleus in België gedetacheerd via onderaanneming en verscheidene vennootschappen, om te vermijden dat ze aan de Belgische sociale zekerheid onderworpen waren.

Ten tweede ronselde de beklaagde Europese, met name Spaanse en Portugese, werkkrachten als schijnzelfstandigen voor zijn Belgische vennootschap, in een ondergeschikte relatie zonder autonomie of onafhankelijkheid.

Wat de veroordeling voor mensensmokkel betreft, hield de rechtbank rekening met het feit dat het slachtoffer door de Belgische beklaagde geworven was, die hij had ontmoet via een kapster uit zijn dorp in Brazilië. In ruil voor de betaling van 1.000 euro leverde de beklaagde hem valse Portugese verblijfsdocumenten, zodat hij illegaal toegang kon krijgen tot het Belgische grondgebied om daar voor hem te werken, in het zwart, via een frauduleuze detachering uit Portugal. De beklaagde had hem en zijn echtgenote uitgenodigd voor een zogezegde vakantie in België, kwam hem in het station Brussel-Zuid ophalen en gaf hem tijdelijk onderdak. Het slachtoffer verklaarde dat hij het volledige loon waarop hij recht had nooit had ontvangen. De rechtbank veroordeelde ook de echtgenote, wegens haar onmisbare hulp, en een van de partners, wegens zijn actieve rol binnen het netwerk van bedrijven en de levering van valse verblijfsdocumenten.

De beklaagde en zijn vennoten werden bij verstek veroordeeld tot gevangenisstraffen van zes tot dertien maanden en tot geldboetes van 24.000 euro tot 80.000 euro. De echtgenote werd bij verstek veroordeeld tot een geldboete van 8.000 euro. De beklaagden werden hoofdelijk veroordeeld tot de betaling van 33.205,80 euro materiële schadevergoeding aan het slachtoffer van de mensensmokkel, en 91.819 euro aan de andere burgerlijke partij, uitsluitend voor de inbreuken op het sociaal strafrecht. De twee burgerlijke partijen kregen een morele schadevergoeding van 2.000 euro toegewezen.

Uitbuiting van asielzoekers die geronseld werden aan opvangcentra voor asielzoekers

De **correctionele rechtbank van Dendermonde** boog zich in een **vonnis van 26 februari 2025**[413] over een dossier rond mensenhandel met het oog op economische uitbuiting in de bouwsector ten aanzien van vijftien slachtoffers die voornamelijk de Afghaanse en de Iraanse nationaliteit hadden. De beklaagde, een vrouw met de Nederlandse nationaliteit, werd daarnaast vervolgd voor inbreuken tegen het sociaal strafrecht.

Het dossier werd in 2017 opgestart na een oproep naar de politie door een slachtoffer dat ruzie had met de beklaagde. Toen de politie ter plaatste kwam, stelde zij vast dat er in een leefruimte meerdere mannen aanwezig waren alsook werkmateriaal waardoor er vermoed werd dat het bedrijf gevestigd was op het adres. In de jaren nadien ontving de politie nog andere klachten ten aanzien van de beklaagde.

Uit het onderzoek bleek dat de beklaagde vooral mensen in onwettig verblijf en asielzoekers ronselde aan opvangcentra om voor haar te werken in de bouw: hoofdzakelijk afbraakwerken, metselwerk en soms schoonmaakklusjes. Ze beloofde om hen te betalen en hun papieren te regelen. In werkelijkheid liet ze de mannen heel lange dagen werken, tussen twaalf en vijftien uren per dag, zeven dagen op zeven. Zij werden niet of nauwelijks betaald. Ze kregen nauwelijks genoeg te eten en hadden geen geld om eten te kopen. Velen leden honger aangezien zij een fysiek zware job

413 Corr. Oost-Vlaanderen, afdeling Dendermonde, 26 februari 2025, k. D23 (definitief).

uitoefenden. Als ze toch een loon ontvingen, werd daar huur van afgetrokken. Ze mochten bij de beklaagde verblijven, vaak in mensonwaardige omstandigheden (met vier personen in een kamer op de grond). Meestal moesten de arbeiders wonen op de werven waar ze werkten. Zij sliepen er op de grond, er waren geen sanitaire voorzieningen, geen elektriciteit of warm water. Ze kregen geen beschermingskledij. Als ze zich tijdens het werk kwetsten, kregen zij geen verzorging en moesten ze gewoon voortwerken. Als werknemers om hun geld vroegen, werd de beklaagde agressief en bedreigde zij hen of dreigde ze ermee naar de politie te stappen zodat ze het land zouden worden uitgezet. Toen een van de slachtoffers te ziek was om te werken, werd hij van de ene dag op de andere op straat gezet.

Alle ondernemingen stonden op naam van haar kinderen. Het geld dat ze verdienden bracht zij onmiddellijk naar Nederland.

De rechtbank achtte de feiten van mensenhandel en de verzwarende omstandigheden bewezen ten aanzien van de vijftien personen. De rechtbank verwees naar de gelijklopende verklaringen van de werknemers; allemaal voelden zij zich misbruikt. De werkomstandigheden waren in strijd met de menselijke waardigheid: de lange werkdagen, de danig lage (soms zelfs onbestaande) verloning, het gebrek aan sociale bescherming, de uitoefening van moreel geweld, de volledige afhankelijkheid wat het vervoer betreft en de slechte huisvesting. Zij maakte misbruik van hun precaire (administratieve) situatie. Ze ging ook specifiek in opvangcentra voor asielzoekers op zoek naar de meest kwetsbare personen: diegenen die de taal niet spraken en zich in een precaire verblijfssituatie bevonden. Ze wees meerdere slachtoffers erop dat zij niet naar de politie konden gaan omdat ze in de illegaliteit leefden.

De rechtbank oordeelde wel dat de er enige overschrijding van de redelijke termijn was.

De beklaagde had geen blanco strafblad en werd uiteindelijk veroordeeld tot een gevangenisstraf van drie jaar en tot een geldboete van 112.000 euro, allebei gedeeltelijk met uitstel.

Acht slachtoffers hadden zich burgerlijke partij gesteld en kregen de gevorderde loonderving tussen 12.847 euro en 92.311 euro, naast morele schadevergoedingen tussen 300 euro en 2.000 euro.

2.3.2. Horeca

In de twee hieronder voorgestelde Nederlandstalige zaken is er sprake van een gecombineerde vergunning.

Uitbuiting van Turkse arbeiders met een gecombineerde vergunning in een keten van Turkse restaurants

De **correctionele rechtbank van Gent** sprak zich in een **vonnis van 5 februari 2025**[414] uit over een zaak rond mensenhandel met het oog op economische uitbuiting waarvan de feiten hadden plaatsgevonden in meerdere restaurants waar verschillende Turkse slachtoffers aangetroffen waren.

Er werden in deze zaak acht beklaagden vervolgd, vijf personen met de Belgische nationaliteit (maar van Turkse origine) en drie Belgische vennootschappen.

Vijf van hen werden vervolgd voor mensenhandel, waaronder twee vennootschappen, ten aanzien van in totaal zestien slachtoffers die voornamelijk de Turkse nationaliteit hadden. Vijf slachtoffers hadden zich burgerlijke partij gesteld. De strafvordering ten aanzien van een vennootschap was vervallen omdat die intussen failliet was verklaard.

Deze en de andere beklaagden werden daarnaast vervolgd voor meerdere inbreuken tegen het sociaal strafrecht, zoals het niet (tijdig) uitbetalen van lonen, het nalaten om een Dimona-aangifte te doen, het nalaten om sociale zekerheidsbijdragen te betalen, … In totaal waren er 26 tenlasteleggingen.

De feiten vonden plaats in meerdere Gentse restaurants in de periode 2009-2020. De beklaagden waren familieleden van elkaar. De bal ging aan het rollen na een bestuurlijk onderzoek door de Vlaamse inspectie in oktober 2018 in twee restaurants, waarbij er indicaties waren van meerdere inbreuken tegen het sociaal strafrecht en economische uitbuiting. Dat onderzoek kwam er nadat de hoofdbeklaagde zelf verschillende meldingen had gemaakt bij de Vlaamse sociale inspectie over een restaurant van de concurrentie waar een van zijn vroegere werknemers illegaal zou zijn tewerkgesteld. Na verhoor van die werknemer, een van de burgerlijke partijen, is de inspectie een onderzoek naar de beklaagden gestart.

414 Corr. Oost-Vlaanderen, afdeling Gent, 5 februari 2025, k. G29 (beroep).

Later werd er door het arbeidsauditoraat een gerechtelijk onderzoek gevorderd. Er werden huiszoekingen uitgevoerd en meerdere beklaagden werden gearresteerd. Ook gebeurde er een financieel onderzoek.

De beklaagden stelden meerdere Turkse werknemers tewerk in hun restaurants. Sommigen van hen werden in Turkije geworven. Er werd hun een hoog loon beloofd. Aan een andere werknemer werd er in Turkije een bedrag geleend dat hij in België zou kunnen afbetalen via zijn tewerkstelling in de restaurants. De beklaagden vroegen een gecombineerde vergunning voor hen aan om als koks in de Ottomaanse restaurants te komen werken. Andere werknemers verbleven al in België. Sommigen werden tewerkgesteld als schijnzelfstandigen.

Uiteindelijk werden ze tewerkgesteld aan veel lagere lonen dan beloofd. Zij kregen 250 euro per week cash. Ze werden gehuisvest op locaties die daar niet voor uitgerust waren, zoals een opslagruimte boven het restaurant. Soms werd er daarvoor huur afgetrokken van hun loon. Zij werkten lange dagen en kregen geen verlof. Voor meerdere werknemers werd door de hoofdbeklaagde een bankrekening geopend in België maar hij hield er zelf de controle over. Uit het onderzoek bleek dat er bedragen werden gestort op die rekeningen maar dat deze nadien werden doorgestort op de rekening van de hoofdbeklaagde of die van zijn echtgenote.

De beklaagden stelden zich heel controlerend op. Twee werknemers die niet meer akkoord gingen met de arbeidsvoorwaarden werden door de beklaagden onder dwang naar de luchthaven gebracht om een vlucht terug naar Turkije te nemen.

Een andere werknemer vertrok vrijwillig terug naar Turkije omwille van de werkomstandigheden. Na zijn vertrek bedreigde de beklaagde hem omwille van een openstaande schuld. De beklaagden deinsden er ook niet voor terug om de werknemers die verklaringen hadden afgelegd bij de sociale inspectie te bedreigen.

De rechtbank oordeelde dat er sprake was van een overschrijding van de redelijke termijn, het gevolg van de coronapandemie en een niet te verantwoorden procedurele vertraging. De rechter hield daar rekening mee bij de straftoemeting.

De beklaagden riepen in dat het onderzoek niet objectief gevoerd was en vroegen om meerdere getuigen te verhoren maar de rechtbank ging daar niet in mee.

Alleen de hoofdbeklaagde en de vijfde beklaagde, een vennootschap, werden veroordeeld voor feiten van mensenhandel, en dat ten aanzien van vijf slachtoffers. De rechtbank kwam tot dat oordeel op basis van uiteenlopende elementen gesteund op de verklaringen van de slachtoffers en ander materieel bewijs: de valse beloftes, het lage loon, de woonomstandigheden, de werkomstandigheden, de controle over de bankrekening, de schijnzelfstandigheid, de terugkeer onder dwang naar Turkije.

Ten aanzien van de andere slachtoffers meende de rechtbank dat er onvoldoende bewijzen waren. De tweede beklaagde en de achtste beklaagde werden vrijgesproken voor de feiten van mensenhandel. De werving van de slachtoffers was namelijk door de eerste beklaagde gebeurd. Het was niet aangetoond dat de tweede beklaagde en de achtste beklaagde wetens en willens rechtstreeks hadden meegewerkt of hadden bijgedragen aan het misdrijf mensenhandel. Het feit dat zij allebei instonden voor de bedrijfsvoering van de vijfde beklaagde, het restaurant, was onvoldoende om te stellen dat zij ook wetens en willens mee instonden voor de feiten van mensenhandel.

De beklaagden werden veroordeeld voor de andere sociaalrechtelijke misdrijven, met een aantal vrijspraken voor specifieke feiten.

De hoofdbeklaagde werd veroordeeld tot een gevangenisstraf van één jaar, met uitstel voor vijf jaar, en tot een geldboete van 40.000 euro, met uitstel voor drie jaar. De vennootschap kreeg een geldboete van 24.000 euro, waarvan de helft met uitstel voor drie jaar. De andere beklaagden werden veroordeeld tot geldboetes tussen 9.600 euro en 52.800 euro, gedeeltelijk met uitstel.

Er werden bijzondere verbeurdverklaringen bij equivalent uitgesproken van bedragen tussen 25.000 euro en 500.000 euro. Ook werden er meerdere voertuigen verbeurdverklaard. Een deel van de verbeurdverklaringen werd toegewezen aan de burgerlijke partijen.

Zeven slachtoffers, vijf met de Turkse nationaliteit en twee met de Syrische nationaliteit, hadden zich burgerlijke partij gesteld. Ten aanzien van vier van hen werden er veroordelingen voor mensenhandel uitgesproken. De slachtoffers kregen morele schadevergoedingen tussen 1 euro en 500 euro en materiële schadevergoedingen variërend tussen 75 euro en 322.882,1 euro. Ook Myria en PAG-ASA stelden zich burgerlijke partij en kregen 2.500 euro schadevergoeding.

"Exotische" restaurants met slachtoffers die gecombineerde vergunningen hadden

De **Nederlandstalige correctionele rechtbank van Brussel** sprak zich in een **verzetsvonnis van 28 februari 2024**[415] uit over feiten van mensenhandel met het oog op economische uitbuiting in een restaurant ten aanzien van vijf slachtoffers, met de Indiase en de Afghaanse nationaliteit.[416]

Twee beklaagden met de Nederlandse nationaliteit maar van Indiase origine werden ook vervolgd voor inbreuken tegen het sociaal strafrecht. In de verstekprocedure werd er aanvankelijk eveneens een vennootschap vervolgd, die intussen ontbonden werd.

De beklaagden baatten meerdere Indische restaurants in Vlaanderen uit waarin er tijdens controles meerdere werknemers werden aangetroffen.

De beklaagden rekruteerden personen, voornamelijk in India, om hen in België als kok aan het werk te zetten, met beloftes rond een goed loon en een verblijfstitel. Sommigen werden tewerkgesteld via een gecombineerde vergunning, anderen hadden helemaal geen verblijfsdocumenten. Zij werden in het ongewisse gelaten over hun verblijfs- en arbeidsvergunningen.

Ze moesten lange dagen werken en hadden nooit verlof. Zij werden niet betaald of amper een fractie van wat er hun beloofd was. Hun leefomstandigheden waren erbarmelijk; ze sliepen boven de restaurants waar er nauwelijks sanitaire voorzieningen waren. Zij moesten afwisselend in verschillende restaurants in Vlaanderen werken en slapen (Liedekerke, Oostende, Antwerpen). De werknemers waren afhankelijk van de beklaagden. Ze durfden niet in opstand te komen, omdat zij vreesden hun verdiende inkomsten te verliezen.

De rechtbank achtte de feiten inzake mensenhandel en de verzwarende omstandigheden bewezen. Ook de andere sociaalrechtelijke tenlasteleggingen waren bewezen.

De beklaagden werden allemaal veroordeeld tot gevangenisstraffen van twee jaar en tot geldboetes van 12.000 euro. Een bedrag van 20.663 euro werd verbeurdverklaard.

Een slachtoffer met de Indiase nationaliteit stelde zich burgerlijke partij. Hij kreeg een materiële schadevergoeding van 7.000 euro en een morele schadevergoeding van 4.000 euro. De verbeurdverklaarde gelden werden voor een deel toegewezen aan de burgerlijke partij.

2.3.3. Huishoudhulp

Huishoudhulp bij diplomaten

Het **hof van beroep van Brussel** boog zich in een **arrest van 21 november 2024**[417] over een zaak rond mensenhandel met het oog op de economische uitbuiting van huishoudpersoneel bij diplomaten. De beklaagden waren al in een **verzetsvonnis van 22 juni 2023** door de **Nederlandstalige correctionele rechtbank van Brussel**[418] veroordeeld voor de feiten.

De beklaagden waren diplomaten uit Koeweit. Ze werden ook vervolgd voor het wederrechtelijke en willekeurige gevangenhouden van het slachtoffer, het feit dat zij lonen niet hadden uitbetaald en andere inbreuken tegen het sociaal strafrecht.

Het slachtoffer, een vluchtelinge uit Ethiopië, werkte sinds 2012 bij de beklaagden als huishoudhulp in Koeweit. In 2017 kwam zij samen met het gezin naar België. Het slachtoffer moest zeven dagen op zeven werken en de klok rond klaarstaan voor het gezin. Ze had geen contact met de buitenwereld, geen eigen leven en amper persoonlijke bezittingen. Zij verdiende nauwelijks geld. Ze moest eten wat er overbleef wanneer het gezin gegeten had. Als de familieleden boos waren, scholden zij haar uit. Ze mocht het huis niet verlaten. Als het gezin er niet was, werd het huis afgesloten. Het koppel hield haar paspoort bij. Ze kon pas ontsnappen toen het koppel 's nachts de sleutels op de deur had laten zitten. Zij vluchtte en werd opgevangen door PAG-ASA. Samen met een sociaal assistente van een opvangcentrum voor asielzoekers legde zij klacht neer bij de politie.

In eerste aanleg oordeelde de rechtbank dat de feiten inzake mensenhandel bewezen waren.

Net zoals de rechtbank oordeelde het hof dat de beklaagden geen immuniteit meer genoten ingevolge het Verdrag van Wenen inzake diplomatiek verkeer. Volgens dat verdrag houden de immuniteit en de voorrechten

415 Corr. Brussel Nederlandstalig, 28 februari 2024, 25e k. (beroep).

416 Het verstekvonnis dateert van Corr. Brussel (Nederlandstalig), 22 juni 2022, 25e k. Zie Myria, *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2023, Een keten van verantwoordelijkheden*, p. 115 en de website van Myria (rechtspraak).

417 Brussel Nederlandstalig, 21 november 2024, 15e k. (voorziening in cassatie).

418 Corr. Brussel Nederlandstalig, 22 juni 2023, k. 25N (beroep) (op verzet tegen een verstekvonnis van 15 december 2021). Zie Myria, *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2024, Sekswerk uit Latijns-Amerika, een carrousel met risico's*, p. 120 en de website van Myria (rechtspraak).

op te bestaan wanneer het diplomatiek personeel en hun gezinsleden het land verlaten. Bovendien hield de tewerkstelling van het slachtoffer in het huishouden geen verband met de diplomatieke zending van de beklaagde. De beklaagden waren intussen teruggekeerd naar Koeweit.

Tijdens de beroepsprocedure wierpen de beklaagden op dat de verklaringen van het slachtoffer niet strookten met de waarheid. Het slachtoffer was niet opgesloten, beschikte over een eigen gsm en ontving wel degelijk een loon. Volgens het hof konden de – soms tegenstrijdige – verklaringen van het slachtoffer niet worden geverifieerd op basis van andere elementen. Toch meende het hof dat de tewerkstelling in strijd was met de menselijke waardigheid en dat er derhalve sprake was van mensenhandel. Het slachtoffer was met een toeristenvisum naar België gebracht en bevond zich zodoende in een precaire verblijfssituatie, haar tewerkstelling was nooit aangegeven, haar inkomen hing af van de welwillendheid van de beklaagden. Ze was dus volledig afhankelijk van de beklaagden voor onderdak en levensonderhoud.

De beklaagden werden wel vrijgesproken voor de gevangenhouding van het slachtoffer maar niet voor de andere sociaalrechtelijke inbreuken.

De beklaagden kregen een gevangenisstraf van twaalf maanden met uitstel op drie jaar en een geldboete van 40.000 euro. De schadevergoeding voor het slachtoffer werd bevestigd door het hof. Het slachtoffer kreeg een materiële (33.327,44 euro, zijnde de achterstallige lonen) en een morele (5.000 euro) schadevergoeding.

2.3.4. Carwash

De **correctionele rechtbank van Luik** velde op **8 april 2024**[419] een vonnis waarin ze twee beklaagden, een vennootschap en haar zaakvoerder met de Indiase nationaliteit, veroordeelde voor verzwaarde mensensmokkel en mensenhandel met het oog op economische uitbuiting van een Indiaas slachtoffer, dat zich burgerlijke partij had gesteld, en voor diverse inbreuken op het sociaal strafrecht.

Het dossier werd geopend na een controle door de sociale inspectie in 2020. De burgerlijke partij werd diezelfde dag door de inspectie ondervraagd. Hij verklaarde in 2012 India te hebben verlaten om in België in het zwart te werken, vooral in verscheidene carwashes en uiteindelijk in die van de beklaagde toen die in 2017 werd geopend.

De rechtbank veroordeelde de beklaagde en zijn vennootschap voor mensenhandel met het oog op economische uitbuiting. Daarbij baseerde zij zich op het feit dat de vergoeding het slachtoffer geen fatsoenlijk alternatief bood, op het feit dat de beklaagde van zijn illegale en precaire administratieve situatie op de hoogte was, en op het ontbreken van pauzemomenten of mogelijkheden om zich te verzorgen. Bovendien werden de huisvestingsomstandigheden als mensonwaardig beschouwd: de arbeider verbleef in een onbewoonbare caravan, zonder verwarming, die in de carwash stond. Het enige sanitair was een wc zonder stromend water, en een dubbele wasbak zonder warm water. De vloer was bezaaid met uitwerpselen van ongedierte, de beschikbare koelkast was die van de klanten en als het te warm was, sliep hij op een matras in het kantoor. Deze elementen werden gestaafd door foto's die de inspecteurs hadden gemaakt. De rechtbank herinnerde er in dat verband aan dat het begrip menselijke waardigheid en de kwalificatie van een arbeidsrelatie in het licht van de Belgische wetgeving moeten worden beschouwd.

Bij de veroordeling van de beklaagde en zijn vennootschap voor mensensmokkel hield de rechtbank rekening met het feit dat het slachtoffer, een klant van zijn nachtwinkel, werd geronseld door een beroep te doen op hun gemeenschappelijke Indiase nationaliteit en met de valse belofte dat hij zou kunnen kiezen hoeveel en hoe hij zou werken. Het slachtoffer werd misleid over zijn arbeidsvoorwaarden, met name over het beloofde loon. Hij bevond zich ook in een precaire situatie, als gevolg van zijn gevoel van schuldplichtigheid omdat hij huisvesting had gekregen, en zijn door de beklaagde gekende illegale situatie. Volgens de rechtbank had de beklaagde de hoedanigheid van werkgever[420] en genoot hij een comfortabel vermogensvoordeel door het slachtoffer in België te laten verblijven. Het ontbreken van de intentie om het slachtoffer volgens de wettelijke barema's te vergoeden en om zijn werk aan te geven werden eveneens in aanmerking genomen.[421]

---

419 Corr. Luik, afdeling Luik, 8 april 2024, 18e k. (beroep).

420 De rechtbank stelde dat het ontbreken van een arbeidsovereenkomst geen afbreuk doet aan de hoedanigheid van werkgever in hoofde van de beklaagde en dat uit de hand betaalde lonen een bron van onzekerheid voor de werknemer zijn.

421 De door de partijen vermelde bedragen verschillen (1.240 euro per maand volgens de beklaagde en 400 euro per maand volgens de burgerlijke partij), en bij gebrek aan een ondertekende kwijting meende de rechtbank dat het loon niet was betaald.

De beklaagden werden allebei veroordeeld tot een geldboete van 24.000 euro en de zaakvoerder tot een gevangenisstraf van vier jaar, allemaal voor een deel met uitstel. Ten aanzien van de zaakvoerder werd er een verbeurdverklaring per equivalent van 206.639,83 euro uitgesproken. De rechtbank beval de betaling van 66.468,36 euro, geïnd bij de verbeurdverklaring, aan de burgerlijke partij als niet-ontvangen loon. De beklaagden werden voorts veroordeeld tot de betaling van 1.000 euro aan de burgerlijke partij als morele schadevergoeding.

2.3.5. Bakkerij

Op **25 juni 2024** velde de **Franstalige correctionele rechtbank van Brussel**[422] een vonnis waarin een echtpaar met de Marokkaanse en de Nederlandse nationaliteit samen met hun vennootschap werd veroordeeld voor diverse inbreuken op het sociaal strafrecht ten aanzien van meerdere werknemers. De echtgenoot werd eveneens veroordeeld voor verzwaarde mensenhandel met het oog op economische uitbuiting van twee Marokkaanse mannen. Die laatsten en de RSZ stelden zich burgerlijke partij.

Het echtpaar baatte meerdere bakkerijen en broodwinkels uit via verscheidene vennootschappen, waarvan er sommige failliet gingen. De echtgenoot was er de zaakvoerder van en hield zich bezig met het personeel. Zijn broers en zijn neef waren actieve vennoten van sommige vennootschappen. Zijn echtgenote nam deel aan het administratieve beheer van bepaalde vennootschappen en werkte daarnaast als banketbakster.

Het dossier werd in 2017 geopend na een controle waarbij een werknemer op de vlucht sloeg. Hij werd door de werkgever geïdentificeerd en door de sociale inspectie verhoord. De man verklaarde dat hij in onwettig verblijf was, geen arbeidsovereenkomst had en in de bakkerij verbleef. Hij stelde zich burgerlijke partij. De RVA, de gewestelijke arbeidsinspectie, de RSZ en de politie voerden vervolgens verscheidene controles uit in de bakkerijen en de winkels van de beklaagde. Ze stelden een groot aantal inbreuken tegen het sociaal strafrecht vast in het kader van de tewerkstelling van andere werknemers.

De tweede burgerlijke partij meldde zich in 2020 bij een gespecialiseerd opvangcentrum voor slachtoffers van mensenhandel om klacht neer te leggen tegen de beklaagde. Hij verklaarde dat hij vele en wisselende uren had gewerkt, niet al zijn loon had ontvangen en ter plekke gehuisvest was. De twee burgerlijke partijen kregen het statuut van slachtoffer van mensenhandel.

De rechtbank veroordeelde de echtgenoot voor verzwaarde mensenhandel[423] ten nadele van de twee burgerlijke partijen: hij had ze geronseld, gehuisvest en gecontroleerd om ze te doen werken. De beklaagde wist dat de burgerlijke partijen zich in een kwetsbare situatie bevonden wegens hun illegale administratieve situatie toen hij hun werk gaf. De rechter wees op arbeidsvoorwaarden in strijd met de menselijke waardigheid: de vele opeenvolgende dagen of weken zonder verlofdagen, tot aan de eventuele komst van een vervanger; het lage dagloon, dat niet in verhouding stond tot de lange arbeidsprestaties (het eerste slachtoffer verklaarde van 6 uur tot 18 uur te werken en van 19 uur 30 tot 10 uur, voor een loon van 60 euro per dag, dat cash werd betaald aan het eind van de week; en de inhouding van het loon om de werknemers te dwingen te blijven werken om hun achterstallige loon te ontvangen. Hun tewerkstelling was niet aangegeven bij de RSZ en er waren geen sociale bijdragen betaald, waardoor ze geen sociale bescherming genoten. Deze elementen en de vergoeding die onder de geldende barema's lag leverden de werkgever een materieel voordeel op. Wat de huisvestingsomstandigheden betrof, sliep het eerste slachtoffer in de auto van de werkgever of op een matras op de vloer van de kelder van de bakkerij, zonder douche, en waste hij zich aan de wastafel in de toiletten. Het tweede slachtoffer logeerde eveneens twee à drie keer per week ter plaatse, zonder een matras en met een zeil als deken. De rechter nam als een element van mensenhandel ook het verzuim in aanmerking om een arbeidsongeval waarbij het eerste slachtoffer in maart 2019 een van zijn vingers verloor aan te geven bij de wetsverzekeraar.[424]

De rechtbank achtte de verklaringen van de burgerlijke partijen geloofwaardig, omdat ze duidelijk, nauwkeurig en gedetailleerd waren. Ze werden gestaafd door andere elementen in het dossier, met name de verklaringen van meerdere arbeidskrachten, videobewakingsbeelden, een telefonieonderzoek en controles door de sociale inspectie.

Het echtpaar verscheen maar het bedrijf liet verstek gaan tijdens het proces. De mannelijke beklaagde werd veroordeeld tot een gevangenisstraf van vijf jaar,

422 Corr. Brussel Franstalig, 25 juni 2024, 69e k. (de zaak werd heropend voor het RSZ-gedeelte).

423 De verzwarende omstandigheden van gezag over de slachtoffers, misbruik van hun kwetsbare situatie en een inbreuk die een ernstige verminking veroorzaakte werden in aanmerking genomen.

424 De vinger van het slachtoffer werd afgesneden in een deegverdeler, een machine waarin het deeg wordt gesneden. De echtgenoot werd wegens dat arbeidsongeval ook vervolgd voor onvrijwillige slagen en verwondingen, maar werd door de rechter daarvan vrijgesproken.

volledig met uitstel, tot een geldboete van 40.000 euro en tot een levenslange ontzetting uit zijn rechten. Een verbeurdverklaring per equivalent van 49.966,61 euro werd uitgesproken en dat bedrag werd toegewezen aan de twee Marokkaanse mannen, terwijl 26.900 euro op de rekening van de COIV verbeurd werd verklaard en toegewezen werd aan drie burgerlijke partijen. De echtgenote werd veroordeeld tot een geldboete van 25.600 euro met gedeeltelijk uitstel en de vennootschap werd bij verstek veroordeeld tot een geldboete van 120.000 euro. De echtgenoot werd ertoe veroordeeld om de twee Marokkaanse mannen 18.502,28 en 31.464,33 euro materiële schadevergoeding te betalen en 3.000 euro en 4.000 euro morele schadevergoeding.

2.3.6. Kapsalon

Op **24 april 2024** heeft het **hof van beroep van Brussel**[425] uitspraak gedaan in een zaak betreffende een kapsalon, die in eerste aanleg behandeld was door de **Franstalige correctionele rechtbank van Brussel** in een **vonnis van 21 december 2021**[426] dat in een vorig jaarverslag werd geanalyseerd.

Drie beklaagden met de Belgische nationaliteit maar van Palestijnse origine werden vervolgd wegens mensenhandel met het oog op de uitbuiting door arbeid van twee Marokkaanse onderdanen en wegens verscheidene tenlasteleggingen op het vlak van het sociaal strafrecht.

Het dossier werd opgestart toen een van de beklaagden om een politie-interventie in een kapsalon verzocht. Hij verklaarde het pand te mogen gebruiken en legde een huurovereenkomst voor. Een van de werkkrachten was eveneens aanwezig. Hij zei dat hij een arbeider was en dat zijn baas, de hoofdbeklaagde, over alle huurdocumenten beschikte. Hij beschreef zijn werkomstandigheden: zeven dagen op zeven, van 10 tot 20 uur voor 50 à 70 euro per week (nooit meer dan 350 euro per maand) en dat al meer dan twee jaar. Zijn baas had hem vanaf het begin een arbeidsovereenkomst beloofd maar kwam die belofte nooit na. Hij sliep ergens achterin de zaak. Behalve zijn baas zouden er ook twee vennoten van zijn uitbuiting hebben geprofiteerd. De politieagenten stelden vast dat er geen badkamer of douche was, en evenmin een ruimte om te koken. Dat laatste deed hij op een gaspit. De werkkracht was in onwettig verblijf. Zijn baas en zijn vennoten, de twee andere beklaagden, zouden volgens zijn verklaringen meerdere kapsalons hebben, waar ze andere personen in onwettig verblijf zouden uitbuiten. Hij verklaarde ook dat de drie beklaagden vennootschappen naar elkaar doorschoven, er een aantal van die personen zonder wettig verblijf in opnamen om hen te regulariseren, om die vervolgens failliet te laten verklaren.

Het onderzoek werd gevoerd op basis van verklaringen van de werkkrachten, zendmastbepalingen, een buurtonderzoek en diverse controles in de kapsalons, waar het andere slachtoffer werd aangetroffen.

De rechtbank in eerste aanleg achtte de tenlastelegging mensenhandel bewezen maar alleen in hoofde van de hoofdbeklaagde, met name op basis van de verklaringen van de werkkrachten, die in één geval werden bevestigd na het uitlezen van zijn telefoon en door het buurtonderzoek. De rechtbank oordeelde dat de beide mannen wel degelijk in een kapsalon hadden gewerkt, in een onzekere situatie en in totale afhankelijkheid van hun werkgever. Bovendien gebeurde die tewerkstelling in omstandigheden die in strijd waren met de menselijke waardigheid (slechte materiële woonomstandigheden, illegaal verblijf waardoor ze kwetsbaar waren, geen sociale bescherming, een buitensporig aantal werkuren, beperkte bezoldiging, ruim onder het minimumuurloon, een sociaal of gezinsleven was onmogelijk). De rechtbank oordeelde dat de hoofdbeklaagde de beide slachtoffers had geronseld en gehuisvest met het oog op hun uitbuiting. De twee andere beklaagden daarentegen werden vrijgesproken bij gebrek aan bewijs dat ze bij de feiten betrokken waren en omdat ze ontkenden.

Voorts achtte de rechtbank de tenlasteleggingen op het vlak van het sociaal strafrecht bewezen, maar ook alleen voor de hoofdbeklaagde, die als de werkgever werd beschouwd. De andere beklaagden werden voor die tenlasteleggingen vrijgesproken.

De hoofdbeklaagde werd veroordeeld tot een gevangenisstraf van dertig maanden met volledig uitstel, tot een geldboete van 24.000 euro en tot een beroepsverbod van vijf jaar. Hij werd er daarnaast toe veroordeeld om aan de werkkracht die zich burgerlijke partij had gesteld 74.169,75 euro materiële en 14.000 euro morele schadevergoeding te betalen.

De hoofdbeklaagde en het Openbaar Ministerie tekenden beroep aan. Het **hof van beroep** ging in op het verzoek van de beklaagde om het verhoor van een van de werkkrachten van het kapsalon en het verhoor van een van de twee slachtoffers van mensenhandel

425 Brussel, 24 april 2024, 11e k.

426 Corr. Brussel Franstalig, 21 december 2021, 69e k.: Myria, *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2022, Gebonden door schuld*, p. 89 en de website van Myria (rechtspraak).

nietig te verklaren, omdat het recht op bijstand van een tolk niet was gerespecteerd. Het hof van beroep wees evenwel zijn verzoek af om zijn eigen verhoor nietig te verklaren omdat zijn recht op toegang tot een advocaat niet gerespecteerd was. Het hof bevestigde de beslissing en de schadevergoeding maar verlaagde de gevangenisstraf naar 24 maanden, wegens een lichte overschrijding van de redelijke termijn.

De hoofdbeklaagde stelde een cassatieberoep in tegen het burgerlijk deel van het arrest van het hof van beroep. Op **20 november 2024** vernietigde het **Hof van Cassatie**[427] het bestreden arrest gedeeltelijk, met name wat de berekening van de materiële schade betreft die niet overeenstemde met de conclusies van de beklaagde waarin hij verzocht om de schade te berekenen op basis van een verkorte periode van het misdrijf. Het Hof verwierp het beroep voor het overige en verwees de zaak opnieuw naar het hof van beroep van Brussel.[428]

2.3.7. Vleesverwerking

Uitbuiting van Marokkaanse werkkrachten in onwettig verblijf in vleesverwerkingsbedrijven

De **correctionele rechtbank van Brugge** boog zich in een **vonnis van 21 februari 2025**[429] over een dossier inzake economische uitbuiting in de vleesverwerkingsindustrie, waarin er vier beklaagden werden vervolgd. De beklaagden, drie mannen en een vrouw, hadden de Marokkaanse, de Belgische en de Nederlandse nationaliteit. Alleen de eerste beklaagde, de tweede beklaagde en de vierde beklaagde werden vervolgd voor mensenhandel met verzwarende omstandigheden (gezag, misbruik van een kwetsbare situatie, gewoonte) ten aanzien van in totaal zeventien slachtoffers. De drie beklaagden werden eveneens vervolgd voor meerdere inbreuken tegen het sociaal strafrecht, zoals het tewerkstellen van buitenlandse werknemers zonder verblijfsvergunning. De derde beklaagde werd alleen vervolgd voor het uiten van bedreigingen.

De zaak kwam begin 2020 aan het licht na een klacht van een slachtoffer voor slagen en verwondingen tegen de eerste beklaagde, zijn werkgever die hem niet wilde uitbetalen. De inspectiediensten startten een onderzoek en stelden vast dat hoewel er maar twee werknemers waren ingeschreven de zaak toch een aanzienlijke omzet realiseerde. Meerdere vennootschappen kwamen daarbij in beeld.

De beklaagden hadden een eenmanszaak die actief was in de kippenvleessector. De eerste beklaagde was de zaakvoerder van een vennootschap ondanks een eerder verbod om nog activiteiten in persoonlijke naam te ontplooien. De firma stond op de naam van zijn echtgenote, de derde beklaagde. Uit het onderzoek bleek dat ook de tweede beklaagde, de broer van de eerste beklaagde, nauw betrokken was bij de activiteiten.

Er werd uiteindelijk een gerechtelijk onderzoek gevoerd met observaties, afluistermaatregelen, uitlezing van telefoons, verhoren van zowel verdachten als werknemers en huiszoekingen.

Tijdens het onderzoek kwamen ook de activiteiten van de vierde beklaagde aan het licht. De eerste beklaagde kocht kippenvlees aan bij de vierde beklaagde.

Uit het onderzoek bleek dat de beklaagden meerdere personen in onwettig verblijf tewerkstelden in hun vleesverwerkingsbedrijf. De personen kregen lonen tussen 6 euro en 8 euro per uur voor lange shiften van zeven tot elf uren. Ze hadden geen vast uurrooster en werkten als “op afroep” zodra zij werden opgebeld door de beklaagden. Ze moesten vaak nacht- en weekendwerk verrichten zonder daarvoor extra te worden betaald. Zij kregen geen beschermingskledij, maar moesten zelf handschoenen kopen voor 10 euro. Er waren op de werkplek geen faciliteiten voor werknemers, zelfs geen toilet. Ze moesten soms urenlang in gekoelde ruimtes werken met nauwelijks pauzes. Bij arbeidsongevallen moesten ze gewoon voortwerken met een plastic zak rond de snijwonde. Zij werden gecontroleerd via camera’s. Als ze het met iets oneens waren, werden zij gewoon op straat gezet. De tweede beklaagde was zelf in een precaire verblijfssituatie in België (hij had een Spaanse verblijfskaart) maar hielp zijn broer in het bedrijf. Hij belde werknemers op om te komen werken en gaf instructies en opdrachten. Hij moest volgens de rechtbank eveneens als werkgever worden beschouwd.

De rechtbank oordeelde dat de feiten van mensenhandel en de verzwarende omstandigheden bewezen waren alsook de sociaalrechtelijke inbreuken.

De derde beklaagde had de burgerlijke partij, na wiens klacht het strafonderzoek gestart was, bedreigd en

427 Cass. 20 november 2024, nr. P.24.0792.F.
428 De datum waarop de zaak bij het hof van beroep zal worden behandeld was bij het afsluiten van de redactie van dit verslag (september 2025) nog niet bekend.
429 Corr. West-Vlaanderen, afdeling Brugge, 21 februari 2025, k. B17 (beroep).

gezegd dat er hem iets zou gebeuren als hij zijn klacht niet zou intrekken. Zij werd daarvoor vrijgesproken wegens gebrek aan bewijzen.

De eerste beklaagde en de tweede beklaagde werden veroordeeld tot gevangenisstraffen van respectievelijk achttien maanden en vijftien maanden en tot geldboetes van 48.000 euro (allebei voor een deel met uitstel).[430]

De vierde beklaagde had al een strafblad. Hij werd veroordeeld tot een gevangenisstraf van twee jaar en tot een geldboete van 88.000 euro (voor een deel met uitstel).

Er werden bijzondere verbeurdverklaringen uitgesproken van 37.750 euro en 45.000 euro.

Twee slachtoffers stelden zich burgerlijke partij. Ook Payoke en Myria stelden zich burgerlijke partij. De slachtoffers kregen een schadevergoeding voor de gederfde lonen van respectievelijk 54.086,45 euro en 4.234,80 euro en een morele schadevergoeding van 1.000 euro. De verbeurdverklaringen werden aan de slachtoffers toegewezen. Myria en Payoke kregen schadevergoedingen van respectievelijk 2.500 euro en 2.750 euro.

2.4. Gedwongen criminaliteit

De **correctionele rechtbank van Aarlen** boog zich in een **vonnis van 8 april 2024**[431] over een dossier waarin twee Mauritiaanse beklaagden, een man en een vrouw, werden vervolgd voor diverse tenlasteleggingen, met name voor mensenhandel met het oog op gedwongen criminaliteit (oplichting) ten nadele van twee Mauritiaanse mannen, en voor mensenhandel met het oog op seksuele uitbuiting van een Kaapverdische vrouw.

De vrouwelijke beklaagde postte met de hulp van de mannelijke beklaagde valse profielen op het internet, om meerdere vrouwen van Malagassische of Kaapverdische origine te verleiden en een online relatie met hen aan te gaan om hen op te lichten. Drie van die slachtoffers, onder wie het Kaapverdische slachtoffer van mensenhandel met het oog op seksuele uitbuiting, en de twee Mauritiaanse mannen stelden zich burgerlijke partij.

De eerste Mauritiaanse man was een model. Hij was door de vrouwelijke beklaagde geworven, op aansporing van de mannelijke beklaagde, en gaf de fictieve personages een reëel en geloofwaardig leven. Hij stuurde berichten en foto's naar de verleide vrouwen en organiseerde fysieke ontmoetingen.

Voor deze feiten achtte de rechtbank de tenlastelegging van mensenhandel met het oog op gedwongen criminaliteit bewezen, waarbij ze rekening hield met het feit dat het slachtoffer werd bewaakt, de bedreigingen (in de praktijk gebracht met harde klappen) door de mannelijke beklaagde, het feit dat alle activiteiten van het slachtoffer werden bepaald, de misleiding over de aard van zijn werk, en zijn illegale verblijfssituatie. De rechter gaf ook aan dat het relatieve comfort van zijn huisvesting door de beklaagden niet uitsloot dat hij onder hun controle stond. De mannelijke beklaagde werd eveneens veroordeeld voor slagen en verwondingen aan het slachtoffer.

Tegelijk werd de tenlastelegging inzake mensenhandel niet bewezen geacht voor de feiten met betrekking tot de tweede Mauritaanse man, die door een gespecialiseerd opvangcentrum werd begeleid. De vrouwelijke beklaagde had hem voorgesteld naar België te komen om er als mecanicien te werken, en had daartoe effectief stappen ondernomen. Deze man had net als de mannelijke beklaagde de activiteiten van de eerste Mauritiaanse man in het oog gehouden en had deelgenomen aan de afranseling van dat slachtoffer door de mannelijke beklaagde. De rechter meende dat het niet was aangetoond dat de tweede Mauritiaanse man onder controle stond, omdat hij autonomie en bewegingsvrijheid genoot en willens en wetens met de oplichting had ingestemd.[432] De rechtbank verklaarde zich onbevoegd om zich uit te spreken over zijn burgerlijke partijstelling, aangezien de beklaagden waren vrijgesproken voor alle tenlasteleggingen die op hem betrekking hadden.

De beklaagden werden eveneens vrijgesproken voor de tenlastelegging inzake mensenhandel met het oog op seksuele uitbuiting van de vrouw van Kaapverdische origine. Die laatste had op verzoek van haar fictieve "partner" (achter wie de vrouwelijke beklaagde

430 Het Openbaar Ministerie had ook de definitieve en complete sluiting van de ondernemingen van de eerste beklaagde en de vierde beklaagde gevorderd, maar die waren intussen failliet verklaard.

431 Corr. Luxemburg, afdeling Aarlen, 8 april 2024, 14e k. (beroep).

432 Hij had met de vrouwelijke beklaagde als partners samengewoond en had ook seksuele betrekkingen met de mannelijke beklaagde gehad. De beklaagden werden eveneens vervolgd voor verkrachting en aantasting van zijn seksuele integriteit. De rechter sprak hen evenwel vrij voor deze feiten, vanuit de mening dat het ontbreken van toestemming niet met zekerheid was aangetoond.

schuilging) effectief bij de beklaagde gewoond. Volgens haar verklaringen werd ze gedwongen tot seksuele betrekkingen met de twee beklaagden, eveneens op verzoek van haar fictieve "partner". De rechtbank meende evenwel dat zij voldoende onderscheidingsvermogen had en materiële middelen die haar in staat stelden om andere keuzes dan deze te maken, en dat ze totaal niet onder controle stond. De rechter achtte de tenlastelegging dus niet bewezen, vanuit de mening dat er geen sprake was van seksuele uitbuiting in de zin van artikel 433*quinquies* van het Strafwetboek aangaande mensenhandel, tenzij men de betekenis van die tekst zou verdraaien, en baseerde zich met name op het feit dat zij niet stelde het slachtoffer van een dergelijke uitbuiting te zijn. De vrouwelijke beklaagde werd wel veroordeeld voor verkrachting en aantasting van de seksuele integriteit van het slachtoffer, dat niet kon instemmen met seksuele activiteiten waarover ze werd misleid.[433]

De vrouwelijke beklaagde werd voorts veroordeeld voor verkrachting, verzwaard door misleiding, van een andere vrouw van Malagassische origine die via de valse profielen was verleid. Het slachtoffer had, net als de vrouw van Kaapverdische origine, haar intrek bij haar genomen en had een seksuele relatie met die laatste om haar fictieve "partner" een plezier te doen.[434]

De rechtbank veroordeelde de beklaagden eveneens voor valsheid in informatica, oplichting,[435] bendevorming en inbreuken op de wapenwet.

De beklaagden werden veroordeeld tot respectievelijk een gevangenisstraf van twee jaar met uitstel (voor de man) en een gevangenisstraf van vier jaar (voor de vrouw), en tot een geldboete van 8.000 euro met uitstel voor de mannelijke beklaagde. Ten laste van de mannelijke beklaagde werd er een verbeurdverklaring van 335 euro uitgesproken. De beklaagden werden veroordeeld tot de betaling van een provisionele som van 1.000 euro aan de burgerlijke partij die het slachtoffer was van gedwongen criminaliteit. De andere burgerlijke partijen kregen provisionele sommen van 10.000 tot 20.000 euro toegewezen.

3. Mensensmokkel

In de punten die volgen worden er verscheidene beslissingen rond mensensmokkel voorgesteld die in diverse Franstalige en Nederlandstalige arrondissementen werden behandeld. Een beslissing in beroep heeft betrekking op een dossier rond internationale smokkel via gehuurde bedrijfsvoertuigen, auto's en bestelwagens in het kader van een internationale criminele organisatie met een dertigtal beklaagden. Myria bespreekt ook een dossier rond de Belgische *filière* van een internationale criminele organisatie waarbij er voornamelijk Vietnamese beklaagden en Vietnamese slachtoffers betrokken waren. Een ander omvangrijk dossier gaat over mensensmokkel en seksueel misbruik van jonge Afghaanse mannen en jongens zowel op de reisroute als in België. Bij een beslissing in beroep handelt het dossier over het vervoer van nautisch materiaal van het buitenland via België naar Frankrijk. Nog een grootschalig dossier gaat over mensensmokkel van Pakistaanse mannen via schijnhuwelijken met vooral Portugese vrouwen en hun economische uitbuiting via schuldbinding. Een laatste dossier heeft betrekking op vervolgingen wegens mensensmokkel in het kader van frauduleuze adopties van Congolese kinderen.

3.1. Mensensmokkel via voertuigen in het kader van een criminele organisatie met een dertigtal beklaagden

Het **hof van beroep van Luik** heeft uitspraak gedaan in een dossier, dat in eerste aanleg was behandeld door de **correctionele rechtbank van Luik** in een **vonnis van 13 december 2023**[436], dat in een vorig jaarverslag aan bod kwam. Een groot aantal beklaagden werd veroordeeld in het kader van een criminele organisatie die achter een grootschalige internationale smokkeloperatie zat via gehuurde bedrijfsvoertuigen, auto's en bestelwagens.

433 De mannelijke beklaagde werd ook vervolgd voor deze twee tenlasteleggingen, maar de rechter meende dat er twijfel bleef over zijn kennis van het ontbreken van toestemming. De rechter baseerde zich met name op het grote aantal seksuele activiteiten van het slachtoffer met de mannelijke beklaagde, en het feit dat zij daarover niet had geklaagd bij haar fictieve partner.

434 De vrouwelijke beklaagde werd wel vrijgesproken voor de tenlastelegging van aantasting van haar seksuele integriteit.

435 De rechtbank hield rekening met het feit dat de beklaagden de verliefde gevoelens van de slachtoffers hadden aangewakkerd om geld of meubels te bemachtigen. De schade werd geraamd op 12.000 euro voor een van de slachtoffers, op 25.000 euro voor het tweede en op een onbepaald bedrag voor het derde.

436 Corr. Luik, afdeling Luik, 13 december 2023, k. 19*bis* (beroep): Myria, *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2024, Sekswerk uit Latijns-Amerika, een carrousel met risico's*, p. 120 en de website van Myria (rechtspraak).

Dit dossier heeft betrekking op mensensmokkel vanuit Turkije naar Italië of Oostenrijk, via de Balkanroute of via de grensovergang tussen landen zoals Slovenië, Kroatië, Hongarije of Bosnië en Herzegovina. Eigenlijk hield de criminele organisatie autonoom toezicht op een beperkt deel van het traject van de personen. Zij maakte deel uit van een grotere structuur die vanuit Turkije werd geleid en het traject van het land van herkomst naar andere Europese landen organiseerde. Ongeveer dertig beklaagden, die in veel gevallen de Belgische nationaliteit hadden, werden vervolgd. Een tiental van hen kwam uit de streek van Luik. De andere beklaagden hadden de Franse, de Congolese, de Armeense, de Iraanse, de Bulgaarse en de Turkse nationaliteit. Dertien beklaagden lieten verstek tijdens het proces. In deze zaak zijn er enkele honderden Afghaanse, Iraanse, Iraakse, Syrische, Turkse, Bengaalse, Pakistaanse, Indische en Egyptische slachtoffers. Sommigen van hen waren minderjarig. Ze waren allemaal in een illegale verblijfssituatie. Soms werden er meerdere tientallen personen samen vervoerd. Ze zaten opeengepakt, zonder stoel, gordel of verluchting.

Het onderzoek werd opgestart in oktober 2020 na arrestaties in Kroatië en Slovenië van meerdere personen uit de regio Luik die werden tegengehouden aan boord van voertuigen die in België waren ingeschreven en waarin kandidaat-migranten werden vervoerd. Het dossier maakte het voorwerp uit van een Europees onderzoeksbevel.

De criminele organisatie stond onder leiding van een Turk en telde een tiental leden (onder wie de partner en de vader van de leider). Sommige beklaagden waren ook leden van dezelfde familie of ex-zakenpartners.

De organisatie had een gebruikelijke *modus operandi*. De bredere structuur waar de organisatie deel van uitmaakte bestond uit personen in de buurt van vluchtelingenkampen die de kandidaat-migranten naar de laadplaatsen voerden en het reisgeld inden. De kandidaten werden op afstand vertegenwoordigd door een *sahibi* (eigenaar) die hen soms in gebouwen onderbracht tot ze in voertuigen werden geladen. Details over hun aantal en hun locatie werden meegedeeld aan de leider van de organisatie die de informatie vervolgens aan zijn chauffeurs gaf. Vanuit België legde de organisatie de routes vast, organiseerde zij de reizen en koos ze de locaties, en wierf zij chauffeurs aan die ze geolokaliseerde en begeleidde. Zij voorzag in hun behoeften en zorgde voor hun betaling. De leden gebruikten bijnamen en meerdere telefoons en simkaarten om hun identiteit te verbergen. Meerdere beklaagden konden schulden afbetalen dankzij het geld dat ze met de smokkel verdienden. De rechtbank raamde de nettowinst die de smokkel de leider opbracht op 1.654.664,31 euro.

Sommige chauffeurs vervoerden kandidaat-migranten, terwijl anderen verken- of volgwagens bestuurden.[437] Ze werden geronseld op straat of op basis van mond-tot-mondreclame. Het waren onervaren personen in precaire situaties door hun gezondheidstoestand of hun financiële situatie.[438] De ronselaars, en dan in het bijzonder een vrouwelijke beklaagde, schuwden de doodsbedreigingen en intimidatiepogingen niet. Na hun werving en de ontvangst van een som geld,[439] werden de chauffeurs naar een Belgisch, Duits of Nederlands verhuurkantoor gebracht waar ze de huur zelf betaalden. Daarnaast kregen ze een telefoon en een simkaart om hen te geolokaliseren en stap per stap te begeleiden via WhatsApp.[440] Ze kregen de opdracht om snel door te rijden, niet te stoppen voor hun eindbestemming bereikt was en de vervoerde personen te filmen bij het lossen. Sommige chauffeurs waren onder invloed van drugs. Een van de konvooien leidde met name tot de dood van een vervoerde persoon na een ernstig ongeval dat veroorzaakt werd door een chauffeur die cocaïne en cannabis had genomen en aan een politiecontrole probeerde te ontsnappen. Zo'n vijftien personen raakten zwaargewond bij het ongeval. Meerdere chauffeurs werden aangehouden, opgesloten of veroordeeld door buitenlandse rechtbanken (in Kroatië, Slovenië, Oostenrijk, Hongarije, ...). De chauffeurs werden betaald via agentschappen voor geldoverdracht zoals Western Union, BPN, GönderAL, Ria of nog via de systemen *Hawala*[441] en *Mektep*[442].

Drie beklaagden bevonden zich in een staat van wettelijke herhaling. Hoewel verscheidene beklaagden

437 Om de eventuele aanwezigheid van politiecontroles te signaleren.

438 Het ging om drugsverslaafden, daklozen, gemarginaliseerde personen, behoeftigen of mensen met schulden.

439 Die geldsom diende voor de betaling van de huur van de voertuigen en om de reiskosten te dekken (brandstof, voedsel, vooraf geboekte hotels, ...). Volgens de leider van de organisatie ontvingen de chauffeurs tussen 5.000 en 10.000 euro, terwijl de bestuurders van de verken- of volgwagens minder betaald kregen.

440 De chauffeurs werden niet vooraf geïnformeerd over de bestemming en de route en over het aantal, de identiteit en de origine van de vervoerde personen.

441 Het *Hawala*-systeem kan worden beschouwd als een parallel banksysteem om geld tussen landen over te maken zonder een spoor van de transactie achter te laten. Het systeem is volledig anoniem.

442 *Mektep* is een Turkse term die kan worden vertaald als "kantoor". Het is een systeem dat wordt gebruikt om het geld van de smokkel te laten circuleren. De kantoren krijgen de identiteit van de kandidaat-migranten en hun betaling van de voor de reis gevraagde som. Die som wordt door de kantoren bewaard en na afloop van de reis vrijgegeven. De leider ontvangt het geld dan in cash. De *Mekteps* kunnen zich in het buitenland in verschillende soorten gebouwen bevinden, zoals reisagentschappen, wisselkantoren, juwelierszaken, nachtwinkels, carwashes, ... In dit geval bevonden de kantoren zich in België, Turkije, Iran, Irak, Egypte, Afghanistan en Syrië.

afzonderlijk werden vervolgd[443] en drie beklaagden volledig werden vrijgesproken wegens het principe *non bis in idem*, werden alle anderen in eerste aanleg schuldig bevonden aan mensensmokkel.

Meerdere beklaagden werden eveneens veroordeeld voor lidmaatschap van een criminele organisatie.

De beklaagden werden door de correctionele rechtbank van Luik veroordeeld tot gevangenisstraffen van achttien maanden tot tien jaar, tot geldboetes van 8.000 tot 4.552.000 euro, beide straffen met of zonder (gedeeltelijk of volledig) uitstel, alsook tot een beroepsverbod van vijf jaar. De rechtbank heeft de uitspraak van de veroordeling van drie beklaagden uitgesteld. Ten aanzien van de leider werd er een verbeurdverklaring van 500.000 euro uitgesproken. De beklaagden werden veroordeeld tot de definitieve hoofdelijke betaling van 1 euro aan Myria, dat zich burgerlijke partij had gesteld.

Het beroep heeft betrekking op vijf beklaagden: de Turkse leider, twee chauffeurs die in eerste aanleg verstek lieten gaan[444] en twee leden van de criminele organisatie die een actieve rol hadden gespeeld bij de organisatie van de reizen en de werving van de chauffeurs. In zijn **arrest van 5 december 2024** bevestigde het **hof van beroep**[445] het vonnis wat de grond van de vervolgingen en de tenlasteleggingen betreft maar hervormde het de straffen gedeeltelijk.

De gevangenisstraf van tien jaar die was uitgesproken tegen de leider, die in beroep verstek liet gaan, werd verhoogd tot veertien jaar, terwijl zijn geldboete van 4.552.000 euro werd bevestigd. De verbeurdverklaring van een bedrag van 500.000 euro werd verhoogd tot 3.924.517 euro en zijn onmiddellijke aanhouding werd bevolen. Voor de twee leden van de organisatie beval het hof een verbeurdverklaring van 15.950 euro en 59.533 euro en bevestigde het hun gevangenisstraf van vijf jaar en hun geldboete van 160.000 euro, met uitstel. De gevangenisstraf van de twee chauffeurs werd omgezet in een werkstraf van 120 uren en hun boete van 56.000 euro was met uitstel.

3.2. Afghaans smokkelnetwerk dat Afghaanse (minderjarige) jongeren seksueel uitbuitte

De **correctionele rechtbank van Antwerpen** boog zich in een **vonnis van 27 november 2024**[446] over een groot smokkeldossier waarbij er 23 beklaagden werden vervolgd. Die beklaagden hadden allemaal de Afghaanse nationaliteit. Onder hen waren er acht op het ogenblik van het vonnis al aangehouden. Negen beklaagden lieten verstek gaan.

Achttien beklaagden werden vervolgd voor mensensmokkel met verzwarende omstandigheden (minderjarigheid van de slachtoffers, misbruik van een kwetsbare situatie, geweld, dwang en bedreigingen, het leven van de slachtoffers werd in gevaar gebracht, gewoonte en deelname aan een criminele organisatie).

Daarnaast werden twee beklaagden, onder wie de hoofdbeklaagde, vervolgd voor leiderschap van een criminele organisatie. Bij de andere beklaagde herkwalificeerde de rechtbank dat in deelname aan de besluitvorming van een criminele organisatie. De rechtbank was van oordeel dat het niet boven elke redelijke twijfel was aangetoond dat hij een leidinggevende rol vervulde binnen de criminele organisatie. Ook zes andere beklaagden werden vervolgd voor deelname aan de besluitvorming van een criminele organisatie. De overige beklaagden werden vervolgd voor lidmaatschap van een criminele organisatie.

Twee beklaagden, onder wie de tweede beklaagde, werden eveneens vervolgd voor verkrachting of aanranding van de eerbaarheid met geweld en bedreiging van minderjarigen. Zes beklaagden werden voorts vervolgd voor meerdere misdrijven met betrekking tot het vervaardigen, verspreiden, verwerven, bezitten van en toegang verschaffen tot beelden van seksueel misbruik met minderjarigen. Sommige beklaagden werden vervolgd voor diefstal met geweld, het bezitten van verboden wapens, bedreigingen en belaging.

443 De rechter stelde hun zaak uit naar een latere zitting (29 mei 2024) van de correctionele rechtbank van Luik.
444 Ze waren betrokken bij het vervoer in Kroatië van zeven Iraakse en Egyptische slachtoffers, in april 2021.
445 Luik, 5 december 2024, 6e k.
446 Corr. Antwerpen, afdeling Antwerpen, 27 november 2024, k. AC10 (beroep en verzet).

De feiten deden zich voor van augustus 2020 tot oktober 2023.

Uit het strafonderzoek bleek dat er een criminele organisatie actief was die zich op grote schaal bezighield met mensensmokkel waarbij de slachtoffers zowel op de smokkelroute als op hun eindbestemming het slachtoffer werden van geweld, intimidatie en seksueel misbruik. De zaak werd opgestart in oktober 2021 op basis van politionele inlichtingen dat meerdere personen deel uitmaakten van een internationale criminele organisatie die betrokken was bij de organisatie van mensensmokkel vanuit Afghanistan/Pakistan naar Europa en bij de handel in verdovende middelen. Deze organisatie zou opereren vanuit Antwerpen en zichzelf "2060" noemen. Onder meer via onderzoek naar sociale media (in het bijzonder TikTok) kwamen de feiten en de omvang daarvan aan het licht. Het onderzoek gebeurde eveneens op basis van telefonieonderzoek, telefoontaps, de uitlezing van de gsm-toestellen van beklaagden, verhoren van de slachtoffers, …

De criminele organisatie was sterk internationaal vertakt en had banden in België, Turkije, Servië, Frankrijk en Duitsland. Ze bestond uit twee groepen: "2060 – regering van Nangarhar" met Antwerpen als uitvalsbasis en "*Dam Gham Lamba*" met een uitvalsbasis in zowel Turkije als Frankrijk, al bleek uit het onderzoek dat die beide groepen nauwe contacten hadden met elkaar. De organisatie ging heel agressief tewerk. De smokkelslachtoffers werden bedreigd, geslagen en seksueel misbruikt, zowel op de smokkelroute als bij aankomst op hun eindbestemming. De ernstige geweldplegingen en het seksuele misbruik werden gefilmd en gedeeld, zowel onderling als op sociale media. Dat met het doel om de slachtoffers af te persen en onder controle te houden. Slachtoffers die de moed hadden om belastende verklaringen af te leggen tegen de leden van de criminele organisatie werden bedreigd, belaagd en fysiek aangevallen. Een van de slachtoffers moest meermaals verhuizen na bedreigingen en diende uiteindelijk zelfs in een veilig huis geplaatst te worden door de politiediensten.

De leden van de criminele organisatie hadden allemaal een uiteenlopende rol en verschillende taken.

De hoofdbeklaagde was de leider van de criminele organisatie die bestond uit de groeperingen "*Dam Gham Lamba"* en "2060". Hij had een groot aantal mensen onder zich die zich veelal in Turkije en Servië bevonden en elk hun eigen taak hadden binnen de organisatie. Hij had de absolute controle over de smokkelroutes en had contact met elke smokkelaar.

De tweede beklaagde vervulde eveneens een belangrijke rol binnen de organisatie. Hij stond mee in voor de praktische uitvoering van de smokkel in meerdere landen op de reisroute binnen Europa: hij zorgde voor vervoer en wachtte de slachtoffers op. Hij schuwde het geweld niet en gebruikte daarbij messen en vuurwapens. Daarnaast ging hij effectief over tot seksueel misbruik, het verspreiden van de beelden van het misbruik en het bedreigen van de slachtoffers. Zo had hij een van de minderjarige slachtoffers acht maanden lang misbruikt en het misbruik op beeld vastgelegd. Hij stond ook terecht voor verkrachting.

Onder hen stonden er meerdere beklaagden die elk hun rol hadden binnen de organisatie en die mee zorgden voor de smokkel van de slachtoffers, en sommigen van hen ook voor het maken of verspreiden van de beelden van het misbruik.

De rechtbank meende dat de meeste feiten op het vlak van mensensmokkel bewezen waren.

Uit het onderzoek bleek dat de beklaagden een vermogensvoordeel puurden uit de mensensmokkel. De rechtbank beschouwde wie bewust had meegewerkt als mededader, ongeacht of hij daaruit al dan niet een persoonlijk vermogensvoordeel had gepuurd.

De rechtbank achtte de verzwarende omstandigheden bewezen. De slachtoffers bevonden zich in een precaire en kwetsbare situatie waarbij ze volledig waren overgeleverd aan de beklaagden. Het leven van de slachtoffers werd in gevaar gebracht op de gevaarlijke smokkelroute. Er werd geen rekening gehouden met potentieel grote risico's, wat duidt op het opzettelijk, of minstens door grove nalatigheid, in gevaar brengen van het leven van de slachtoffers.

Volgens de rechtbank stond het vast dat het over een criminele organisatie ging. De groep was in staat om op het juiste moment samen te werken en grote vermogensvoordelen te realiseren door personen tegen betaling te smokkelen over vaste routes en ging volgens een vaste *modus operandi* tewerk. De leden maakten soms verre verplaatsingen vanuit verschillende landen om elkaar op regelmatige tijdstippen te ontmoeten, wat aantoont dat er sprake was van een gewoonte.

Drie beklaagden werden wel vrijgesproken voor alle feiten van mensensmokkel maar werden schuldig bevonden als lid van een criminele organisatie. Een van hen werd over de hele lijn vrijgesproken.

De rechtbank beschouwde de hoofdbeklaagde als de leider van de organisatie. De andere beklaagden waren schuldig aan het deelnemen aan de besluitvorming van een criminele organisatie of als lid van de criminele organisatie.

De twee beklaagden die werden vervolgd voor verkrachting en/of aanranding werden daaraan effectief schuldig bevonden.

Ook de beklaagden die werden vervolgd voor het vervaardigen, het verspreiden, het bezit en het verwerven van beelden van seksueel misbruik werden daaraan schuldig bevonden.

Een van de beklaagden bevond zich in een staat van wettelijke herhaling. Meerdere andere beklaagden hadden al een strafblad in andere Europese landen voor handel in verdovende middelen, slagen en verwondingen, …

De rechtbank sprak zware straffen uit.

De hoofdbeklaagde en de tweede beklaagde werden veroordeeld tot een gevangenisstraf van achttien jaar en tot geldboetes van respectievelijk 2.712.000 euro en 96.000 euro.

De beklaagden die schuldig werden bevonden aan mensensmokkel en deelname aan de besluitvorming van een criminele organisatie werden veroordeeld tot gevangenisstraffen tussen negen jaar en veertien jaar en tot geldboetes tussen 24.000 euro en 2.064.000 euro. Ze werden allemaal voor twintig jaar uit hun rechten ontzet.

De andere beklaagden, die schuldig werden bevonden aan mensensmokkel en lidmaatschap van een criminele organisatie, kregen gevangenisstraffen tussen veertig maanden en acht jaar en geldboetes van 1.600 euro tot 24.000 euro. Ze werden tien jaar ontzet uit hun rechten.

Vier slachtoffers, Afghaanse jongens van wie er één minderjarig was, stelden zich burgerlijke partij. Een slachtoffer kreeg een schadevergoeding materieel en moreel vermengd van in totaal 3.470 euro en een provisionele schadevergoeding van 10.000 euro, naast de aanstelling van een gerechtsdeskundige. Een ander slachtoffer kreeg 5.000 euro provisioneel moreel en materieel vermengd.

Myria, Child Focus, PAG-ASA en Payoke stelden zich burgerlijke partij en kregen respectievelijk schadevergoedingen van 1 euro en 2.500 euro.

3.3. Vietnamese smokkel door de Belgische filière van een internationale criminele organisatie

In een **vonnis van 16 januari 2025** veroordeelde de **Franstalige correctionele rechtbank van Brussel**[447] negen beklaagden die deel uitmaakten van de Belgische *filière* van een internationale criminele organisatie voor de verzwaarde smokkel van een groot aantal slachtoffers, die voornamelijk de Vietnamese nationaliteit hadden. Hun aantal is niet bepaald, amper vijf slachtoffers werden geïdentificeerd. Myria stelde zich burgerlijke partij.

Het proces had betrekking op tien uit Zuid-Vietnam afkomstige beklaagden, acht Belgen van Vietnamese origine en twee Vietnamezen. Negen beklaagden werden vervolgd voor mensensmokkel en criminele organisatie, terwijl een beklaagde alleen voor die laatste tenlastelegging werd vervolgd.

De criminele organisatie vervoerde de slachtoffers binnen de Europese Unie, met als eindbestemming het Verenigd Koninkrijk, tegen de betaling van grote bedragen. Vertakkingen waren actief in Nederland, Frankrijk, Engeland en Duitsland. De leiders van de *filières* stonden in contact met elkaar en maakten afspraken over de aantallen en de modaliteiten van het vervoer. Het vervoer verliep in gevaarlijke omstandigheden, met name in voor dat doel gemaakte caissons die in opleggers van vrachtwagens werden geïnstalleerd. Er werden sprays of spuitbussen, toxische producten, gebruikt om de geur van de vervoerde migranten te maskeren.

Het onderzoek werd in september 2022 opgestart na de interceptie van een voertuig door de politie van Schaarbeek. Aan boord werden er twee Vietnamese onderdanen zonder papieren aangetroffen. Zij spraken geen enkele landstaal en geen Engels. De gecombineerde analyse van hun telefoongegevens en het ANPR-onderzoek leidde tot de identificatie van de verschillende protagonisten van het Belgische netwerk.

447 Corr. Brussel Franstalig, 16 januari 2025, 47e k. (beroep en verzet).

De eerste vrouwelijke beklaagde speelde een centrale rol in de Belgische *filière*. Zij zocht kandidaten voor de illegale immigratie en coördineerde het vervoer, voor haar rekening of voor rekening van andere klanten, leden van andere *filières* van de internationale organisatie. Haar manicuresalon was een ontmoetingsplaats, zij trad op als contactpersoon en gaf de andere leden van de organisatie instructies.

Onder de beklaagden bevonden zich haar voormalige partner, haar zus, de voormalige echtgenoot van haar zus en de nieuwe partner van die voormalige echtgenoot. Volgens de rechter "(…) had elk lid van de criminele organisatie een bepaalde rol die dat netwerk van mensensmokkelaars in staat stelde om te functioneren: chauffeurs,[448] kamerverhuurders, geldschieters en organisatoren van het vervoer van de migranten in auto's of taxi's, begeleiding van de migranten, zoeken en organisatie van onderdak voor de migranten, ontvangst van het geld, storting van het geld op bankrekeningen, contacten met andere criminele netwerken, zoeken van kandidaat-migranten, …".

Twee beklaagden, die partners waren van elkaar, hadden ook voor rekening van de organisatie migranten onthaald en onderdak gegeven in een context van zwartwerk in hun twee manicuresalons.[449] De partner had ook frauduleus, op aanraden van zijn vriendin, het vaderschap erkend van het kind van zijn schoonzoon en schoondochter, zodat die laatste een verblijfsvergunning voor gezinshereniging kon aanvragen en in hun salon kon werken. Volgens de telefoontap leek de vriendin de organisatie te plannen van een aparte *filière* voor de toekenning van verblijfstitels in België met andere potentiële kandidaten voor de schijnerkenning van vaderschap.

Een telefonieonderzoek, een bankonderzoek, observaties, een analyse van bewakingsbeelden en in beslag genomen computers, verhoren en confrontaties van de beklaagden werden uitgevoerd. Er gebeurden huiszoekingen in hun woning en in de manicuresalons.

De rechter achtte de tenlastelegging van verzwaarde mensensmokkel bewezen voor de negen beklaagden. De rechtbank meende dat de directe of indirecte hulp aan de migranten verschillende vormen aannam: de aanbetaling of betaling van de reiskosten; het boeken van reistickets, het bezit van reis- of identiteitsdocumenten; het onderdak bieden aan de slachtoffers, met name in *safehouses* in Brussel; de betaling van een huurwaarborg; of zwartwerk, dat hun komst naar of verblijf op het grondgebied vergemakkelijkte. De rechter hield rekening met de illegale of precaire administratieve situatie van de slachtoffers, het feit dat zij alleen Vietnamees spraken en volledig afhankelijk waren van de smokkelaars. De rechter verwierp de door de beklaagden aangevoerde filantropische motieven. Hij meende dat winstbejag de drijfveer was, met het financiële voordeel uit de kosten van het vervoer, de voeding en de huisvesting, of nog door de aanwerving van sommige slachtoffers tegen een laag loon in ruil voor de geboden hulp. Uit het onderzoek bleek ook dat er sprake was van schuldbinding.

De tien beklaagden werden veroordeeld voor criminele organisatie, terwijl het koppel dat een fictief vaderschap had erkend werd veroordeeld voor valsheid in geschrifte.

Op een mannelijke beklaagde na, die tot een werkstraf werd veroordeeld, werden de andere beklaagden veroordeeld tot gevangenisstraffen van twee tot zes jaar en tot geldboetes van 4.000 tot 120.000 euro, beide straffen voor bepaalde beklaagden met uitstel. Een vrouwelijke beklaagde kreeg evenwel een opschorting van de uitspraak van de veroordeling gedurende vijf jaar.[450] Alle beklaagden werden voor vijf jaar uit hun rechten ontzet.

In hoofde van een mannelijke beklaagde werd er een facultatieve verbeurdverklaring van 770 euro uitgesproken. De negen voor mensensmokkel veroordeelde beklaagden werden veroordeeld tot de betaling aan Myria van een vergoeding *ex aequo et bono* van 2.500 euro voor morele en materiële schade. De onmiddellijke aanhouding werd bevolen van de voormalige partner van de hoofdbeklaagde, die verstek liet gaan op het proces.[451]

---

448 Een van de beklaagden werd via de app Heetch door de voormalige partner van de hoofdbeklaagde als chauffeur geronseld.

449 Het koppel nam met name maatregelen om niet betrapt te worden tijdens een controle, door in de salons een geluidsalarm te installeren om het personeel te waarschuwen, zodat het zich kon verbergen en identiteitsdocumenten van andere personen kon voorleggen.

450 Het betrof de nieuwe partner van de voormalige schoonbroer van de eerste hoofdbeklaagde. De rechter hield met name rekening met haar gedeeltelijke bekentenissen, haar beperkte rol bij de feiten, haar ter zitting uitgedrukte berouw en de afwezigheid van een persoonlijk streven naar abnormale winsten.

451 Deze laatste tekende verzet aan tegen de beslissing en drie beklaagden tekenden beroep aan.

3.4. Vervoer van nautisch materiaal vanuit Duitsland door een Koerdisch smokkelnetwerk

Het **hof van beroep van Gent** boog zich in een **arrest van 29 januari 2025**[452] over een groot dossier rond mensensmokkel. De beklaagden, die vooral de Iraakse, de Iraanse en de Duitse nationaliteit hadden en in Duitsland verbleven, werden vervolgd voor hun betrokkenheid bij het vervoer van rubberboten en ander nautisch materiaal vanuit Duitsland voor illegale overtochten naar het Verenigd Koninkrijk. In eerste aanleg had de **correctionele rechtbank van Brugge** in een **vonnis van 18 oktober 2023**[453] de zaak beoordeeld waarin 21 beklaagden terechtstonden voor mensensmokkel met verzwarende omstandigheden en criminele organisatie.[454] In eerste aanleg achtte de rechtbank de feiten inzake mensensmokkel met verzwarende omstandigheden bewezen en de beklaagden werden allemaal – op een persoon na – veroordeeld tot gevangenisstraffen, soms met uitstel.

De betrokkenheid van de beklaagden kwam geleidelijk aan het licht dankzij doorgedreven telefonieonderzoek en een toevallige levering van nautisch materiaal op een verkeerd adres in Duitsland. De Duitse politie slaagde er vervolgens in om opslagplaatsen van nautisch materiaal te lokaliseren en meerdere beklaagden te arresteren. De activiteiten van het internationale smokkelnetwerk spreidden zich uit van Turkije over Duitsland en België tot in Frankrijk. De beklaagden stonden in voor uiteenlopende taken, waaronder het aankopen van nautisch materiaal, het (ver)huren van opslagplaatsen, het laden en lossen van het materiaal, het voorbereiden en uitvoeren van de transporten, het organiseren van de oversteek van het Kanaal en het regelen van de betalingen.

Zeven beklaagden hadden beroep aangetekend tegen het vonnis.

Meerdere beklaagden laakten de zogenaamde vooringenomenheid van de speurders. Ze verzochten ook om een integrale uitlezing van alle gsm-toestellen. Daarnaast vroegen ze de voeging van de stukken afkomstig uit het Verenigd Koninkrijk en de stukken gelinkt aan de JIT-overeenkomst. Het hof ging daar niet in mee.

Het hof bevestigde in grote lijnen het vonnis van de eerste rechter, zowel voor de tenlastelegging mensensmokkel als voor de tenlastelegging van leidend persoon te zijn van of deelgenomen te hebben aan een criminele organisatie. Het hof hervormde evenwel gedeeltelijk de straffen en sprak zwaardere gevangenisstraffen uit ten aanzien van meerdere beklaagden. Zo kregen zij gevangenisstraffen tussen dertig maanden en dertien jaar.

De schadevergoeding voor Myria werd bevestigd. Het verbeurdverklaarde bedrag werd door het hof voor de helft toegewezen aan Myria.

3.5. Mensensmokkel en schuldbinding van Pakistaanse mannen via schijnhuwelijken in Portugal

De **correctionele rechtbank van Brugge** sprak zich in een **vonnis van 5 juni 2024**[455] uit over een zaak rond mensensmokkel via schijnhuwelijken met 22 beklaagden, die vooral de Pakistaanse nationaliteit hadden naast enkelen met de Belgische, de Indiase, de Guinese en de Portugese nationaliteit.

Tien beklaagden werden vervolgd voor mensensmokkel. Twaalf beklaagden werden vervolgd voor deelname aan een criminele organisatie: de tien beklaagden die ook voor mensensmokkel werden vervolgd en nog twee anderen. Eenentwintig beklaagden werden vervolgd voor valsheid in geschrifte en/of informaticabedrog.

Elf beklaagden werden vervolgd door het parket maar waren in feite zelf gesmokkelde personen die tegen betaling een schijnhuwelijk hadden gesloten met de hulp van de hoofdbeklaagden. Twee van hen werden zowel voor valsheid in geschrifte als voor deelname aan een criminele organisatie vervolgd. De andere negen werden

452 Gent, 29 januari 2025, 8e k.

453 Corr. West-Vlaanderen, afdeling Brugge, 18 oktober 2023, k. B17 (beroep): Zie Myria, *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2024, Sekswerk uit Latijns-Amerika, een carrousel met risico's*, p. 125 en de website van Myria (rechtspraak).

454 De zaak was gelinkt aan een ouder dossier over transport van nautisch materiaal vanuit Duitsland, waarin al drie personen werden veroordeeld voor mensensmokkel. Corr. West-Vlaanderen, afdeling Brugge, 22 juni 2022, k. B.17 (beroep): Zie Myria, *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2023, Een keten van verantwoordelijkheden*, p. 139 en de website van Myria (rechtspraak).

455 Corr. West-Vlaanderen, afdeling Brugge, 5 juni 2024, k. B17 (beroep).

alleen voor valsheid in geschifte vervolgd. Ook een Portugese vrouw en een boekhouder werden vervolgd.

De feiten van mensensmokkel deden zich voornamelijk voor in de periode van 2012 tot 2016. De zaak kwam aan het licht toen enkele gemeenten in West-Vlaanderen opvallend veel inschrijvingen vaststelden van Pakistaanse mannen met Europese echtgenotes. Vaak schreven zij zich in op dezelfde adressen.

Uit het onderzoek bleek dat een Brussels netwerk schijnhuwelijken organiseerde tussen voornamelijk Portugese maar ook Poolse dames en Pakistaanse mannen. In Pakistan werd er actief gezocht naar arme jonge mannen die naar Europa wilden komen. In Portugal werd er gezocht naar vrouwen die tegen betaling wilden trouwen met Pakistaanse mannen. De gevormde koppels beschikten over Portugese huwelijksakten. Zodra zij in België waren, vroegen de vrouwen gezinshereniging aan met hun Pakistaanse echtgenoten. De huwelijksakten bleken vaak opgesteld voor huwelijken afgesloten op een specifieke plaats in Portugal. Bij nazicht bleken die vals te zijn.

Om de Portugese vrouwen aan een job te helpen, wat een vereiste is voor gezinshereniging van een EU-burger met een niet-EU-burger, werden er constructies opgezet via vennootschappen in Brussel waarvan de vrouwen dan vennoten werden. Zij keerden na een korte periode terug naar Portugal of naar Polen. Wanneer zij zich dan moesten aanbieden bij een Belgische officiële instantie werden ze verwittigd en kwamen zij naar België. De Pakistaanse echtgenoten kregen dan verblijfsdocumenten voor België.

Ook in Portugal liep er een onderzoek naar de schijnhuwelijken. Er was een politionele en gerechtelijke samenwerking tussen België en Portugal, wat leidde tot huiszoekingen en arrestaties. Ook in Portugal werden personen aangehouden die daar de schijnhuwelijken hadden georganiseerd.

De slachtoffers betaalden tussen 7.000 euro en 30.000 euro. Soms betaalden de slachtoffers alleen voor de organisatie van een schijnhuwelijk. In andere gevallen betaalden ze voor een totaalpakket: er werd dan gezorgd voor het afsluiten van het huwelijk, het verstrekken van woongelegenheid, het regelen van werk, het leveren van bijstand voor het bekomen van de nodige verblijfsdocumenten en het oprichten van vennootschappen.

Daarenboven werden deze mannen het slachtoffer van economische uitbuiting om hun schulden terug te betalen aan de criminele organisatie.[456] De hoofdbeklaagde en zijn drie neven hadden meerdere vennootschappen die actief waren in de groothandel van kledij en de verkoop van kledij op markten. De gesmokkelde Pakistaanse mannen moesten hun smokkelschulden afbetalen door die kledij op markten te verkopen tegen bijzonder lage lonen (30 euro per dag). Per slachtoffer werd nauwkeurig bijgehouden hoeveel schulden er nog moesten worden afbetaald. In sommige gevallen werden de slachtoffers ingeschreven in vennootschappen, zogezegd als aandeelhouders en zelfstandigen. De kledij die zij op de markten moesten verkopen was verplicht af te nemen van de organisatie. Zo werd er nog een bijkomende schuld gecreëerd in hoofde van de slachtoffers. De organisatie werd daardoor nog rijker. Op een bepaald moment hadden de hoofdbeklaagden 35 personen in dienst op markten.

De rechtbank beoordeelde voor alle beklaagden hun precieze rol.

De hoofdbeklaagde was de “grote baas”. Hij stond aan het hoofd van deze organisatie en was samen met zijn drie neven verantwoordelijk voor het organiseren van de schijnhuwelijken. De tweede beklaagde, de derde beklaagde en de vierde beklaagde waren broers en neven van de hoofdbeklaagde. Ze behoorden tot een gekende familie in hun regio van herkomst. Zij zorgden mee voor de organisatie van de mensensmokkel via de schijnhuwelijken én de uitbuiting op de markten waarmee de smokkelslachtoffers hun schulden dienden af te betalen.

De andere beklaagden die werden vervolgd voor mensensmokkel hadden kleinere rollen. Ze fungeerden als tussenpersonen en zorgden voor de administratieve en logistieke aspecten van de smokkel, zoals het verschaffen van een adres, vervoer, begeleiding tijdens de afspraken bij de gemeenten en het opzetten van vennootschappen.

De rechtbank meende dat de feiten inzake mensensmokkel bewezen waren en oordeelde dat er eveneens sprake was van deelname aan een criminele organisatie.

Een beklaagde, een boekhouder via wiens kantoor de beklaagden de vennootschappen creëerden, werd volledig vrijgesproken. De feiten van mensensmokkel waren onvoldoende bewezen volgens de rechtbank.

456 Er werd evenwel niet vervolgd voor mensenhandel met het oog op economische uitbuiting.

Elf beklaagden die vervolgd werden waren in feite personen die gesmokkeld waren door de criminele organisatie, waarbij zij tegen betaling van hoge bedragen een schijnhuwelijk aangingen met de Portugese vrouwen.

Die beklaagden werden vrijgesproken voor het aangaan van een schijnhuwelijk, namelijk voor valsheid in geschrifte en informaticabedrog. Volgens de rechtbank ontbrak het moreel element, het bijzondere opzet dat noodzakelijk is als constitutief bestanddeel voor die misdrijven.

Twee van die elf beklaagden werden nadien evenwel ingeschakeld door de organisatie om de smokkel van andere slachtoffers te organiseren. Zij werden eveneens vervolgd voor deelname aan een criminele organisatie maar werden door de rechtbank uiteindelijk maar veroordeeld tot een eenvoudige schuldigverklaring.

De negen andere beklaagden waren volgens de rechtbank slachtoffers van mensensmokkel. Zij bevonden zich in een kwetsbare situatie, waardoor zij niets anders konden dan meegaan in het verhaal van de schijnhuwelijken om de werkwijze van de organisatie te volgen. Ze dienden veel geld te betalen en werden dan nog eens verplicht om hun schulden af te betalen door te werken op markten.

Een beklaagde was een Portugese vrouw die bewust een schijnhuwelijk was aangegaan met een Pakistaanse man. Zij deed dat omwille van haar precaire financiële situatie. Ze werd veroordeeld tot een eenvoudige schuldigverklaring.

De rechtbank had bij de straftoemeting rekening gehouden met de overschrijding van de redelijke termijn. De hoofdbeklaagde werd veroordeeld tot een gevangenisstraf van vijf jaar en tot een geldboete van 192.000 euro. Er werden twee onroerende goederen en een bedrag van 200.000 euro verbeurdverklaard. De andere beklaagden werden veroordeeld tot gevangenisstraffen tussen één jaar en vier jaar en tot geldboetes tussen 8.000 euro en 136.000 euro.

3.6. Frauduleuze internationale adopties van Congolese kinderen

De **correctionele rechtbank van Namen** boog zich in een **vonnis van 10 oktober 2024**[457] over een dossier waarin een Belgische vrouwelijke beklaagde werd vervolgd voor mensensmokkel in het kader van de adoptie van meerdere Congolese kinderen door Belgische adoptieouders. Ze werd ook vervolgd voor ontvoering van minderjarigen, gijzeling van minderjarigen, oplichting, valsheid in geschrifte en corruptie.

De Belgische Staat, de Franse Gemeenschap, de Democratische Republiek Congo, het agentschap Opgroeien en Myria[458] stelden zich burgerlijke partij, net als de *ad hoc* voogd van een van de kinderen, de adoptieouders en de biologische ouders.[459]

De beklaagde, een in Congo geboren Belgische vrouw, was als bestuurder en coördinator belast met het beheer van projecten van een vzw in Namen voor de adoptie van achtergelaten Congolese kinderen, in samenwerking met de *Autorité centrale communautaire* (ACC). Ze had in dat kader in 2011 een weeshuis in Kinshasa gesticht.

Vanaf 2013 vormde de vereniging het voorwerp van verscheidene meldingen over de precaire omstandigheden waarin de kinderen leefden, terwijl de financiële analyse heeft aangetoond dat de aankopen door de beklaagde niet bestemd waren voor het weeshuis maar voor haar eigen dagelijkse uitgaven.

In december 2013 publiceerde een Congolese vereniging een nieuwsbericht over het weeshuis, waarin er sprake was van ontvoeringen van kinderen in Kinshasa door een man, die enkele dagen voordien voor die feiten veroordeeld was en die voor rekening van de vereniging en van de beklaagde zou hebben gehandeld. Uit het onderzoek bleek dat die laatste inderdaad kinderen had laten ontvoeren, met name in Gemena, om andere kinderen te vervangen die overleden waren vooraleer ze werden geadopteerd.

457 Corr. Namen, afdeling Namen, 10 oktober 2024, 12e k. (beroep).

458 De burgerlijke partijstelling van Myria werd onontvankelijk verklaard, maar verrassend genoeg veroordeelde de rechtbank de beklaagde toch tot de betaling van de provisionele som van één euro aan Myria.

459 In persoonlijke naam en voor sommigen in naam van hun kind. De rechtbank meende evenwel dat de biologische ouders hun ouderlijk gezag over hun kind hadden verloren en dat de in hun naam geformuleerde eisen niet ontvankelijk waren bij gebrek aan bevoegdheid om hen te vertegenwoordigen.

Na het in 2013 door de Congolese overheid ingestelde moratorium op de adoptie van kinderen haalde de beklaagde in 2015 elf kinderen die naar België moesten komen weg uit het weeshuis. Ze weigerde om de Belgische ambassade te vertellen waar de kinderen zich bevonden. Uit verklaringen en getuigenissen blijkt dat zij wilde onderhandelen over de overhandiging van de kinderen tegen betaling.

De beklaagde werd veroordeeld voor de ontvoering van vijf minderjarigen jonger dan twaalf jaar[460] en voor de gijzeling met verzwarende omstandigheden van elf minderjarigen. De tenlasteleggingen van oplichting,[461] valsheid in geschrifte[462] en corruptie[463] werden eveneens bewezen geacht.

De rechtbank sprak de beklaagde daarentegen vrij voor de tenlastelegging inzake mensensmokkel van de vijf ontvoerde en geadopteerde kinderen. De rechter herinnerde eraan dat mensensmokkel veronderstelt dat een persoon die geen onderdaan is van een lidstaat van de Europese Unie naar het grondgebied wordt gebracht, en meende dat de kinderen de Belgische nationaliteit hadden voor ze op het Belgische grondgebied aankwamen. Volgens de rechter waren de adoptieprocedures voltooid, aangezien de adoptievonnissen al door Congolese autoriteiten waren geveld en erkend waren door de Federale Centrale Autoriteit (FCA), ook al waren de adoptieprocedures het resultaat van listige kunstgrepen van de beklaagde.

De beklaagde werd veroordeeld tot een gevangenisstraf van tien jaar, tot een geldboete van 8.000 euro en tot de ontzetting uit haar rechten voor tien jaar.[464] Haar onmiddellijke aanhouding werd bevolen.

Ze werd voorts veroordeeld tot de betaling aan de verschillende burgerlijke partijen van schadevergoedingen van één euro (provisioneel) tot 100.000 euro.

4. Erkenning van slachtoffers van mensenhandel als vluchteling

De **Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RvV)** heeft een Kameroense vrouw van de Ewondo-etnie erkend als vluchteling in een **arrest van 22 maart 2024**.[465]

Zij verklaarde dat ze in Kameroen geworven was door de dochter van een persoon die zij had verzorgd, met valse beloftes rond een betrekking als verpleeghulp in een home voor ouderen in Turkije. Ze zou het aanbod hebben aanvaard om de studies van haar zoon en de medische zorg voor haar moeder te financieren. In juni 2019 zou ze met een vals paspoort naar Turkije gereisd zijn, waar ze ontdekte dat zij bedrogen was en door een mensenhandelnetwerk was geronseld om zich te prostitueren. De ronselaarster zou de verzoekster hebben bedreigd. Zij zou mishandeld en opgesloten zijn, tot ze in augustus kon ontsnappen en in Griekenland internationale bescherming kon krijgen. Zij zou daar evenwel in uiterst precaire omstandigheden hebben geleefd en kwam in 2022 naar België. Haar verzoek om internationale bescherming werd toen geweigerd door het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS). Volgens het Commissariaat-generaal was er geen gegronde vrees voor vervolging en bestond er geen reëel risico op ernstige bedreigingen in het geval van een terugkeer naar Kameroen. Het baseerde zich daarbij met name op het feit dat de ronselaarster in Turkije gevestigd was, en op de mogelijkheid om in Kameroen beschermd te worden, gelet op de uiteenlopende maatregelen in Kameroen om mensenhandel en mensensmokkel op te sporen, te vervolgen en te bestraffen.

---

460 De vervolgingen voor de tenlastelegging met betrekking tot vijf andere kinderen werden onontvankelijk verklaard aangezien de kinderen op het ogenblik van hun ontvoering de Congolese nationaliteit hadden en de Belgische rechtbanken niet territoriaal bevoegd waren voor hen.

461 De beklaagde liet zich door Belgen de som van 2.680 euro betalen op de Belgische bankrekening van de vzw, met listige kunstgrepen. Ze wekte de indruk dat de kinderen wezen waren en in het kader van internationale adoptie konden worden geadopteerd.

462 De beklaagde liet valse documenten van afstand van de kinderen en vonnissen over hun hoede en adoptie opstellen.

463 Uit de analyse van haar telefoongegevens, waaronder WhatsApp-berichten, bleek dat zij minstens 10.000 Amerikaanse dollar had betaald aan een Congolese magistraat, met een Congolese advocaat als tussenpersoon, om te voorkomen dat onderzoeken tegen haar werden gevoerd, om zaken zonder gevolg te laten klasseren en om vertrouwelijke informatie te ontvangen over het verloop en de taken van de in 2017 door België uitgevoerde internationale rogatoire commissie.

464 De rechter hield bij de strafbepaling rekening met het winstbejag van de beklaagde, die alleen zoveel mogelijk geld wilde verdienen door de adopties te organiseren. De rechter hield eveneens rekening met het feit dat de beklaagde opgeleid was als juriste, zodat zij goed wist dat ze misdrijven pleegde. De rechtbank verklaarde dat zo'n gedrag een strenge strafrechtelijke sanctie vereiste, ondanks het gebrek aan waakzaamheid en de laakbare inschikkelijkheid van de ambtenaren van de Franse Gemeenschap, de verantwoordelijken van de erkende adoptieorganismen en de *Autorité centrale communautaire* (ACC) waarvan de beklaagde profiteerde en waarzonder zij niet zo had kunnen handelen.

465 RvV, 22 maart 2024, arrest nr. 303 601.

De RvV erkende haar evenwel als vluchteling en vond haar vrees voor vervolging gegrond, aangezien zij deel uitmaakte van de sociale groep van slachtoffers van mensenhandel in haar land. De Raad meende dat niets erop wees dat de ronselaarster haar niet zou kunnen vinden en bedreigen als ze naar Kameroen terugkeerde, gelet op haar Kameroense origine en haar invloed bij de Kameroense autoriteiten.[466] Verwijzend naar de analyse van de Griekse autoriteiten benadrukte de RvV dat, ondanks de bestaande maatregelen en wetten, de Kameroense autoriteiten niet in staat zouden zijn om effectieve bescherming te bieden in een geval van mensenhandel en mensensmokkel.[467]

In een andere **beslissing van 23 oktober 2024**,[468] heeft de RvV een jonge vrouw met de Guinese nationaliteit van de Badiaranké-etnie als vluchteling erkend.

Ze verklaarde het slachtoffer te zijn van een dubbele vrouwenbesnijdenis in Guinee, op verzoek van haar adoptieouders, en te vrezen dat haar oudste dochter, die in het land was achtergebleven, eveneens zou worden besneden. Ze verklaarde ook dat ze bang was om terug te keren naar Guinee, omdat zij daar werd beschuldigd van pooierschap en van het optreden als tussenpersoon om homoseksuele betrekkingen tegen betaling mogelijk te maken. Haar vrees had betrekking op haar voormalige echtgenoot en zijn echtgenote, haar broers, haar adoptieouders, de bevolking en de Guinese autoriteiten. Uit attesten bleek dat zij aan ernstige psychologische problemen leed als gevolg van de traumatische ervaringen die ze had meegemaakt.

Finaal erkende de RvV haar als vluchteling vanwege haar geslacht en omdat ze tot de sociale groep van de vrouwen behoorde. De Raad meende dat meerdere chirurgische ingrepen voor ernstige gynaecologische problemen, samen met het feit dat ze het slachtoffer was van verkrachtingen, van gedwongen prostitutie en van mensenhandel na het verlaten van een gesloten centrum in België, het trauma van de dubbele besnijdenis opnieuw naar boven konden brengen.

Myria noteert ook **twee** interessante **beslissingen** waarin de RvV beslissingen van het CGVS over de weigering van de vluchtelingenstatus en de status van subsidiair beschermde aan asielzoekers heeft vernietigd en de zaken voor heronderzoek naar het CGVS heeft teruggestuurd.

In de eerste beslissing meende de RvV dat het CGVS de asielaanvraag van een Nigeriaanse jonge vrouw versneld had behandeld terwijl haar levensverhaal traumatiserende feiten bevatte inzake gedwongen prostitutie in Griekenland en inzake mensenhandel als slachtoffer van een netwerk in Turkije die een grondig onderzoek en bijkomende onderzoeksmaatregelen vereisten (zie RvV, 21 november 2024, arrest nr. 317 052).

In de tweede beslissing vernietigde de RvV de beslissing van het CGVS om internationale bescherming te weigeren aan een koppel met de Bosnische nationaliteit. De verzoekster had verklaard gedwongen te zijn om zich te prostitueren in clubs voor de maffia, en documenten toonden aan dat ze inderdaad een slachtoffer van mensenhandel was. De RvV meende dat een grondiger onderzoek van hun situatie nodig was, gelet op hun kwetsbare profiel en traumatiserende ervaringen, met name het feit dat een corrupte politieman de locatie van het *safehouse* waar de verzoekster, een kroongetuige in het proces tegen de criminele groep, zich schuilhield had verteld aan het netwerk van mensenhandelaars. Ze werd door de criminelen gevonden en voor dood achtergelaten. De RvV zond de zaak terug naar het CGVS om te onderzoeken of het koppel in aanmerking kon komen voor internationale bescherming in een ander land (zie RvV, 30 april 2024, arrest nr. 305 882).

---

466 De RvV hield rekening met het feit dat de ronselaarster er ondanks de aanwezigheid van politiemensen in was geslaagd de controles op de luchthavens in Kameroen en Turkije te omzeilen om de verzoekster het land binnen te brengen, en dat zij foto's had kunnen krijgen van haar in Kameroen achtergebleven zoon, en haar had kunnen vinden om haar te bedreigen.

467 De RvV verwees met name naar het gebrek aan een beleid op nationaal niveau en een specifiek protocol of budget voor de begeleiding van slachtoffers van mensenhandel; de corruptie; de lacunes in de wetteksten; of nog het gebrek aan onderzoekscapaciteiten en -middelen.

468 RvV, 23 oktober 2024, arrest nr. 315 341. De verzoekster had al twee keer om internationale bescherming verzocht.